

PROGRAM

PARTII ALTERNATYWA

Spis treści

GOSPODARKA.....	3
ŚWIADCZENIA ZDROWOTNE I OCHRONA ZDROWIA...	11
ŚWIATOPOGLĄD.....	17
DECENTRALIZACJA WŁADZY I CYFRYZACJA	21
USTRÓJ	24
OBRONNOŚĆ	27
BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE	29
OCHRONA ŚRODOWISKA	31
WYMIAR SPRAWIEDLIWOŚCI	34
POLITYKA MIĘDZYNARODOWA.....	36
ORDYNACJA WYBORCZA	39
MEDIA	42
SZKOLNICTWO.....	43
PRAWO DROGOWE	48
INFRASTRUKTURA	50
TRANSPORT	52

GOSPODARKA

1. ODPOWIEDZIALNOŚĆ FISKALNA I OGRANICZANIE DEFICYTU

Państwo powinno prowadzić politykę fiskalną w sposób maksymalnie odpowiedzialny, dążąc do zrównoważenia budżetu w perspektywie długoterminowej. Dopuszczalne są jednak tymczasowe deficyty, szczególnie w sytuacjach kryzysowych (np. recesja czy klęska żywiołowa), o ile towarzyszy im plan szybkiego powrotu do równowagi. Każda złotówka wydana przez rząd powinna być uzasadniona, a w dłuższym horyzoncie zadłużenie publiczne powinno być systematycznie redukowane, aby nie obciążać przyszłych pokoleń. Odpowiedzialna polityka budżetowa pozwoli obniżyć podatki i chronić wolność gospodarczą obywateli.

2. WPROWADZENIE KLAROWNEGO SYSTEMU INFORMOWANIA O WSZYSTKICH WYDATKACH Z BUDŻETU

Jednym z głównych problemów zarządzania przez państwo pieniędzmi podatników jest możliwość wydawania ich w sposób niezgodny z realnymi potrzebami, marnotrawstwa i dyskryminacji poprzez faworyzowanie konkretnych grup czy inicjatyw. Proceder ten znacząco ułatwia brak powszechnie dostępnej szczegółowej informacji o wydatkach państwa i jego organów. Należy wprowadzić platformę internetową z klarownym dostępem do tych informacji wraz z dokładnymi opisami inwestycji. Oczywiście wydatki w strategicznych sektorach, takich jak armia czy wywiad, powinny być jawne tylko na poziomie ogólnym.

3. WYGASZANIE PROGRAMÓW SOCJALNYCH TYPU 800+, 13 i 14 EMERYTURA

Świadczenia socjalne uzależniają obywateli od państwa i zniechęcają do pracy. Prowadzą do przekazania przez obywatela odpowiedzialności za jego decyzje na państwo i są gigantycznym obciążeniem dla budżetu. Szacuje się, że wydatki socjalne pożerają około 20% budżetu. Pieniądze dotowane przez państwo na dzieci nie przynoszą prognozowanego wzrostu tendencji demograficznych, są nieskuteczne, a jednocześnie powodują obciążenia rzędu 60 miliardów złotych. 13. i 14. emerytura nie są elementem umowy społecznej związanej z odprowadzeniem składki do ZUSu – to dodatkowa finansowa kroplówka, która stanowi dyskryminujący

gest wymierzony w uzyskanie poparcia osób starszych. Trzynasta pensja to też mechanizm dyskryminujący ze względu na określony zawód. Podobnie stopniowo ograniczone powinny zostać zasiłki dla bezrobotnych i renty, z jednoczesnym umożliwieniem uzyskania zatrudnienia w zakresie możliwości. W przypadku osób realnie nie mogących wykonywać żadnej pracy renty zostaną utrzymane.

4. OGRANICZENIE FINANSOWANIA SPÓŁEK SKARBU PAŃSTWA

Przedsiębiorstwa na wolnym rynku poddane są darwinowskim zasadom, które wymuszają dostosowanie się i wypracowanie realnej wartości poprzez wytwarzanie i dostarczanie produktu o większej wartości niż koszt jego wytworzenia i dystrybucji. Spółki skarbu państwa funkcjonują oczywiście na innych zasadach. Można je ujmować jako wykonawców świadczeń, które mają prowadzić do pożytku społecznego, dostarczając obywatelom wartość po niższych kosztach niż rynkowe, uzyskując ze skarbu państwa kompensację umożliwiającą funkcjonowanie. Obserwując jednak działanie spółek skarbu państwa w Polsce możemy dojść do wniosku, że nie działają one jako świadczenie społeczne, tylko instytucje mające na celu uzyskanie możliwie dużych zysków, w warunkach co najmniej częściowego monopolu, z możliwością wypłacania gigantycznych pensji i nagród niektórym pracownikom. Takie działanie jest napędzane dotowaniem spółek z budżetu, co naraża go na ogromne straty – w przypadku samego wydobycia węgla plan do roku 2031 ma kosztować podatników 29 miliardów złotych. Dzięki tym dotacjom spółki mogą podejmować nieracjonalne decyzje i narażać się na straty. Postulujemy odchodzenie od finansowania spółek skarbu państwa i ich częściową prywatyzację. Tylko zagrożenie stratą może prowadzić do poprawy funkcjonowania spółek.

5. LIKWIDACJA FINANSOWANIA MEDIÓW PAŃSTWOWYCH, KULTURY I SPORTU

Media, kultura i sport powinny działać na zasadach rynkowych. Państwo nie powinno finansować telewizji publicznej ani żadnych instytucji artystycznych czy sportowych, ponieważ obywatele najlepiej zdecydują, co jest warte ich wsparcia poprzez prywatne inwestycje i darowizny. W absolutnie minimalnym stopniu telewizja i radio powinny przekazywać bez komentarza informacje o decyzjach podejmowanych w Sejmie oraz informować o zagrożeniach strategicznych, jeśli te wystąpią. Inne

instytucje kultury i mediów powinny uzyskiwać wyłącznie finansowanie ze źródeł prywatnych.

6. ZAKOŃCZENIE FINANSOWEGO WSPARCIA I ZWOLNIENÍ PODATKOWYCH DLA ORGANIZACJI RELIGIJNYCH

Finansowanie organizacji religijnych czy traktowanie ich na preferencyjnych warunkach godzi w konstytucyjną gwarancję wolności religijnej. Katechezy to dla podatników koszt na poziomie około dwóch miliardów złotych. Dodatkowe koszty to finansowanie działalności edukacyjnej i społecznej, remontowanie budynków sakralnych, dofinansowywanie inicjatyw typu Świątynia Opatrzności Bożej czy Muzeum Pamięć i Tożsamość oraz fundusz kościelny, który pod pozorem zwrotu majątku zagrabionego przez władze PRL umożliwia przekazywanie kościołowi gruntów, które mogą zostać sprzedane, by za jakiś czas uzyskać kolejne z tego samego tytułu. Inne formy przekazywania wartości to bonifikaty na wykup gruntów skarbu państwa czy ubezpieczenie katechetów i duchownych. Z pewnością wymienione powyżej straty państwa przekraczają kolejny miliard złotych. Kolejnym problematycznym aspektem gospodarczej relacji państwo-kościół jest zwolnienie tego drugiego z podatków, co stanowi następną stratę dla państwa. Postulujemy całkowite zakończenie finansowania wszystkich związków religijnych i ich inicjatyw oraz objęcie ich tymi samymi podatkami, którym podlegają świeckie instytucje. Zmiana ta powinna być konsekwentna, ale jednocześnie umożliwiającą dostosowanie się szkół i organizacji pożytku publicznego prowadzonych przez związki religijne do sytuacji utraty finansowania z zewnątrz. Okres ten powinien wynieść maksymalnie 5 lat.

7. ZMIANA ZASAD FINANSOWANIA ORGANIZACJI POŻYTKU PUBLICZNEGO

Organizacje pożytku publicznego powinny docelowo utrzymywać się z wpłat z sektora prywatnego. Na ten moment całkowite zaprzestanie dotowania NGO z budżetu państwa mogłoby prowadzić do znacznych strat społecznych. W związku z tym stopniowe odchodzenie od wspierania organizacji pożytku publicznego powinno odbywać się powoli, z wcześniejszym wprowadzeniem ścisłego filtrowania organizacji pod kątem ich działalności i skuteczności. Oburzające jest finansowanie instytucji, które nie realizują realnej pomocy społeczeństwu lub robią to nieskutecznie. Jeszcze gorsze jest wspieranie organizacji ideologicznych, takich jak Stowarzyszenie Straż Narodowa czy Marsz Niepodległości.

Należy najpierw ograniczyć finansowanie do organizacji świadczących realną pomoc społeczną, medyczną, prawną i działania ekologiczne. Następnie należy powoli ograniczać dotacje.

8. WPROWADZENIE PLATFORMY DEDYKOWANEJ DLA DOBROWOLNYCH DAROWIZN NA CELE PAŃSTWOWE

Każdy obywatel powinien mieć możliwość dobrowolnego i wygodnego wsparcia dowolnego sektora państwa. Należy utworzyć platformę internetową, która umożliwiałaby dokonywanie takich wpłat. Z jednej strony taki system umożliwiałby dodatkowy wpływ (choćby minimalny) do budżetu państwa, z drugiej stanowił ważną informację o tym, jakie inicjatywy cenią podatnicy i jakie chcą wspierać. Jako osoby ceniące wolność gospodarczą i dążące do obniżania podatków nie zapominamy o ludziach, którzy mają inne potrzeby. Jeśli ktoś lubi duże podatki, to my umożliwimy mu ich płacenie bez zmuszania do tego samego innych ludzi.

10. LINIOWY MODEL PODATKÓW

Podatki progresywne to sposób na karanie podatnika za dostarczanie społeczeństwu większej wartości. Konieczność pilnowania, by przychody nie przekroczyły konkretnej wartości, zniechęca do podejmowania wysiłku. Jeśli prywatne przedsiębiorstwo lub pracownik wykonuje pracę, za którą uzyskuje płacę, to jest to wynik dostarczenia wartości odbiorcy. Zniechęcanie ludzi do produkowania wartości jest po prostu marnotrawstwem ich potencjału.

11. DOBROWOLNOŚĆ ZUS

Aktualne funkcjonowanie obowiązkowego ubezpieczenie prowadzi do gospodarczej katastrofy. Przyjęty model jest po prostu piramidą finansową. Zdajemy sobie sprawę z tego, że likwidacja ZUSu musiałaby być niezmiernie powolna, by z jednej strony wypłacić wszelkie zobowiązania podatnikom, a z drugiej nie spowodować chaosu w kraju. Chcemy stopniowo wygaszać ZUS, umożliwiając między innymi możliwość dobrowolnego wyboru pomiędzy dwoma modelami opłaty: jednym, w którym wszystko jest jak dawniej, i drugim – pozwalającym na odprowadzanie niższej składki umożliwiającej korzystanie z NFZ bez uzyskania uprawnień emerytalnych. Jednocześnie zapewniamy, że wszelkie aktualne prawa emerytalne zostaną nienaruszone.

12. UNIEMOŻLIWIENIE DZIAŁANIA WSTECZ ANI NA ZAŚ, ROZSTRZYGANIE WĄTPLIWOŚCI NA KORZYŚĆ PRZEDSIĘBIORCY

Prawo gospodarcze nie może działać wstecz ani na zaś, tak jak w przykładzie kaucji na wypadek niezapłaconego podatku w przypadku obrotu paliwami płynnymi, która wydaje się być wprowadzona, by zagwarantować koncernom, w tym Orlenowi, ochronę przez konkurencję małych przedsiębiorstw i dążenie do monopolizacji. Istnienie sprzecznych ustaleń prawnych stanowi wadę systemu, a nie przedsiębiorcy, w związku z tym nie można go za to karać. W sytuacjach spornych należy rozstrzygać na korzyść przedsiębiorcy.

13. UŁATWIENIE TWORZENIA I PROWADZENIA JEDNOOSOBOWYCH DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZYCH PRZEZ ZMIANĘ ZASAD DOTYCZĄCYCH SKŁADEK ZUS

Państwo powinno ułatwiać podejmowanie działalności gospodarczej, zamiast nakładać na początkujących przedsiębiorców zbyt wysokie zobowiązania finansowe. Obowiązkowe, stałe składki na ubezpieczenie społeczne często zniechęcają do legalnego prowadzenia firmy i mogą skutkować zamknięciem biznesu już na starcie. W związku z tym proponujemy system, w którym wysokość składek jest powiązana z faktycznym dochodem przedsiębiorcy. Osoba, która osiąga dochód nieprzekraczający połowy płacy minimalnej, nie musi płacić żadnej składki, ale rezygnuje w tym czasie z praw do emerytury i większości świadczeń społecznych. Gdy dochód wzrasta do poziomu pełnej płacy minimalnej, przedsiębiorca opłaca połowę standardowej stawki ZUS, dzięki czemu może korzystać z podstawowego ubezpieczenia zdrowotnego oraz proporcjonalnie mniejszych świadczeń emerytalnych i chorobowych. Dopiero przekroczenie progu pełnej płacy minimalnej oznacza konieczność płacenia pełnej składki, która gwarantuje standardowy poziom ochrony. Osoby zainteresowane wyższymi emeryturami lub rozszerzonym zakresem ubezpieczenia mogą zdecydować się na opłacanie składki na poziomie przekraczającym standardowy pułap, co pozwoli im w przyszłości pobierać większe świadczenia i korzystać z dodatkowych usług zdrowotnych. W dłuższej perspektywie chcemy zapewnić pełną dobrowolność w zakresie ubezpieczeń społecznych, aby każdy obywatel mógł samodzielnie zdecydować, czy woli skorzystać z państwowego systemu, czy też woli oszczędzać i ubezpieczać się prywatnie. Takie rozwiązanie ma zachęcać do legalizowania działalności, ograniczać szarą strefę i pozostawiać ostateczną decyzję w kwestii zabezpieczenia

społecznego w rękach obywateli, zgodnie z zasadami wolności gospodarczej.

14. WPROWADZENIE SYMBOLICZNYCH OPŁAT ZA ŚWIADCZENIA W RAMACH NFZ

Obserwując funkcjonowanie NFZ, zauważamy gigantyczne ryzyko nadużycia. Oczywiście zmuszanie obywateli do opłacania ubezpieczenia obciąża państwo odpowiedzialnością za dostarczanie świadczeń zdrowotnych, jednak niestety część osób korzysta ze świadczeń NFZ nie w celu medycznym, lecz rekreacyjnym. Przychodzenie do lekarza bez realnych powodów jest częstą praktyką niektórych grup. Aby odciążyć niewydolny NFZ, by mógł świadczyć swoje usługi, należy obniżyć złe wykorzystywanie jego świadczeń. Należy wprowadzić minimalne opłaty za świadczenia na poziomie 0,5-2 minimalnych stawek godzinowych. Z jednej strony zniechęca to osoby, które nie mają realnych powodów, do korzystania z NFZ, a z drugiej będzie stanowił dodatkowe źródło finansowania. Opłata powinna być symboliczna, a lekarz w przypadku osób o realnych większych potrzebach powinien móc wystawić skierowanie zwalniające z opłaty za kolejne świadczenia.

15. UPROSZCZENIE PROCEDUR ZAKŁADANIA I PROWADZENIA DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ

Działalność gospodarcza powinna być łatwo dostępna dla każdego obywatela. Proponujemy, aby prawo związane z prowadzeniem małej działalności - do 4 pracowników - pozwalało na jej prowadzenie w oparciu o wiedzę powszechnie dostępną, bez zbędnych formalności. Rozliczenia podatkowe powinny być proste i zrozumiałe, tak aby każdy mógł je samodzielnie wykonać.

16. OGRANICZENIE ZBĘDNYCH KONCESJI I POZWOLEŃ

Chcemy dążyć do ograniczenia roli państwa w gospodarce. Z jednej strony uważamy, że należy usunąć wiele form ograniczania działalności gospodarczej i konieczności uzyskiwania pozwoleń i koncesji (handel alkoholem i papierosami, licencja kosmetologa, taksówkarza czy przewodnika turystycznego), z drugiej będziemy oponować wobec wprowadzania nowych ograniczeń.

17. USUNIĘCIE WIELU ZBĘDNYCH PODATKÓW I OPŁAT

W Polsce mamy wiele opłat i podatków, które są po prostu bezsensowne, a utrudniają życie obywatelom. Inne są jawnie niesprawiedliwe. Postulujemy rezygnację między innymi z podatku od spadków i darowizn w relacjach rodzinnych, podatku leśnego, abonamentu RTV, podatku od deszczu czy od cukru w napojach oraz z opłaty klimatycznej, uzdrowskiej itd.

18. LIKWIDACJA ZAKAZU HANDLU W NIEDZIELE

Ograniczenie jednej z podstawowych aktywności ludzkich, jaką jest handel, do konkretnych dni stanowi bezpodstawną ingerencję w wolność osobistą i gospodarczą jednostek. Nie ma żadnego powodu, by państwo ingerowało w życie obywateli w sposób, który zmniejsza ich wygodę i prowadzi do strat materialnych. Handel, czyli dobrowolna wymiana pomiędzy ludźmi, jest z zasady korzystna dla obu stron, więc jej ograniczanie jest po prostu szkodliwe.

19. LEGALIZACJA I OPODATKOWANIE NORMALNYMI STAWKAMI HANDLU SUBSTANCJAMI PSYCHOAKTYWNYMI I PROSTYTUCJI

Aktualnie produkcja i handel substancjami psychoaktywnymi są w Polsce nielegalne, więc muszą funkcjonować w szarej strefie. Podobnie w szarej strefie działa prostytutka. Uważamy, że należy zalegalizować te praktyki i jednocześnie opodatkować je – substancje psychoaktywne na zasadzie podobnej do alkoholi, a prostytutkę tak, jak każdą pracę.

20. WPROWADZENIE CAŁOŚCIOWEJ INFORMACJI DLA OBYWATELA DOTYCZĄCEJ OBCIĄŻEŃ PODATKOWYCH

Aktualnie obywatel uzyskuje zaledwie częściową informację o obciążeniach podatkami, jakie ponosi. Postulujemy, by każdy PIT został wzbogacony o informacje dotyczące realnego kosztu zatrudniania. Paragon powinien zawierać informacje o wszystkich podatkach, które bezpośrednio składają się na cenę produktów.

21. ZMIANA W ZAKRESIE DNI USTAWOWO WOLNYCH OD PRACY – UMOŻLIWIENIE PRACOWNIKOM SAMODZIELNEGO DECYDOWANIA O ICH WYKORZYSTANIU Z GWARANCJĄ PRAWA DO WYBORU DNIA AKTUALNIE WOLNEGO

Państwo stawiające sobie za cel gwarancję wolności nie może narzucać wolnemu człowiekowi, kiedy ten nie może wykonywać działalności zarobkowej, zamykając jego miejsce pracy przez ustawową regulację dni wolnych. Każdy pracownik ma prawo do pełnego samodzielnego decydowania o swoim wypoczynku. Przy założeniu przeniesienia dni ustawowo wolnych do wyłącznej dyspozycji pracownika jako dni urlopowych, pracownik ten zyskuje około 15 dodatkowych dni wolnych w roku do wykorzystania we własnym zakresie, z jednoczesną gwarancją możliwości skorzystania z nich w czasie dni aktualnie wolnych od pracy.

22. MOŻLIWOŚĆ WYKONYWANIA ZAWODÓW NIEOKREŚLONYCH W PKD

Ingerencja państwa w gospodarkę bardzo często wiąże się z wieloma problemami. Sprzeciwiamy się konieczności wyboru typu działalności określonego w Polskiej Klasyfikacji Działalności. Rzeczywistość się zmienia, a formy ludzkiej aktywności rozwijają się, więc tworzenie listy możliwych zawodów zawsze będzie wsteczne wobec realności. Jednocześnie ludzie powinni mieć możliwość określenia wykonywanego zawodu w ramach PKD w sposób dobrowolny i z możliwością wyboru formy opisowej.

23. KRYPTOWALUTY

Kryptowaluty stanowią nowoczesne narzędzie płatnicze, które podkreśla wartości wolnościowe i prywatność, będące fundamentem wolnorynkowego systemu finansowego. Opowiadamy się za minimalną ingerencją państwa w korzystanie z kryptowalut pozyskiwanych dobrowolnie na rynku. Jednocześnie, mając na uwadze konieczność przeciwdziałania praniu pieniędzy oraz innym niepożądanym praktykom, popieramy wprowadzenie przemyślanej i ograniczonej regulacji, która zapewni ochronę konsumentów i stabilność systemu finansowego, nie naruszając jednak zasad wolności gospodarczej. Państwo powinno nadążać za postępem technologicznym, umożliwiając integrację kryptowalut w inicjatywach publicznych – na przykład poprzez systemy fundraisingowe wspierające projekty samorządowe – przy jednoczesnym zachowaniu mechanizmów transparentności i odpowiedzialności.

ŚWIADCZENIA ZDROWOTNE I OCHRONA ZDROWIA

1. STOPNIOWA LIKWIDACJA SKŁADEK ZUS, NFZ, FP I INNYCH

Jako partia wolności gospodarczej postulujemy uwolnienie przedsiębiorców i pracowników od konieczności uiszczania składek na fundusze, do których wciąż konieczne są dopłaty z budżetu państwa. Stopniowa prywatyzacja systemu zdrowia oraz sektora emerytalnego pozwoli na swobodny wybór warunków ubezpieczeń przez każdego zainteresowanego, a także będzie kolejnym krokiem do otrzymania pensji brutto bliższej pensji netto. Jednocześnie nadal umożliwimy korzystanie z tych funduszy osobom, które są nimi zainteresowane. Proces ten będzie stopniowy i rozłożony w czasie w celu zagwarantowania stabilności społecznej.

2. WDROŻENIE PÓŁPRYWATNEGO SYSTEMU ZDROWIA

Wolny rynek bez ingerencji państwowej jest obszarem nieustannej konkurencji w zakresie jakości towarów oraz przystępności usług. Kierując się tą ideą, przedstawiamy najlepszy sposób na poprawienie wydajności oraz jakości świadczeń zdrowotnych oferowanych w naszym kraju tak, aby każdy obywatel mógł samodzielnie decydować o tym, na jakich warunkach chce być ubezpieczony. Postulujemy stopniową, powolną prywatyzację. Jednocześnie gwarantujemy wsparcie finansowe w przypadku wysokich kosztów leczenia, kondycji zagrażającej życiu lub wywołującej duże cierpienie oraz w przypadku zagrożenia niepełnosprawnością. U osób o skrajnie złej sytuacji ekonomicznej i dzieci dorastających w podobnych warunkach również umożliwimy korzystanie z podstawowej opieki zdrowotnej, by poprzez jej brak nie doprowadzić do sytuacji, w której osoby te będą wymagały znacznie bardziej skomplikowanego leczenia z powodów wymienionych powyżej. Jednocześnie, dopóki funkcjonuje ZUS, należy utrzymać działanie publicznej służby zdrowia na zbliżonych do

aktualnych warunkach, wprowadzając przy tym symboliczne opłaty w wymiarze 0,5-2 minimalnych stawek godzinowych.

3. EMERYTURA BEZ PODATKU DOCHODOWEGO

Fakt wskazania emerytury jako źródła przychodów podlegających opodatkowaniu w ustawie o podatku dochodowym pokazuje, jak w rzeczywistości wygląda upaństwowione oszczędzanie na przyszłość. Środki zagrabione na ZUS z wynagrodzenia brutto pracownika oraz dokładane przez pracodawcę, jako narzut na wynagrodzenie, nie tylko odbierają wolność decydowania o tym, na co chcemy wydatkować swoje zarobki, ale również umożliwiają władzy ostateczne czerpanie korzyści z odbierania polskim pracownikom części ich wynagrodzenia w postaci podatku od emerytury. W państwie Alternatywy nie ma na to zgody – popieramy projekt emerytury bez podatku.

4. REFORMA EMERYTUR

Państwowy sektor emerytalny nie działa i działać nigdy nie będzie. Osoby objęte ubezpieczeniem nie odkładają w tej chwili nic na swoje własne świadczenie, bo pieniądze, które trafiają w ręce Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, wydawane są na bieżące emerytury. Pieniędzy nie starcza, więc Skarb Państwa do emerytur dokłada, a sam ZUS dodatkowo się zadłuża. Już teraz na jednego emeryta przypada około trzech pracowników, a prognozy wcale nie są obiecujące i zmierzamy do stosunku 1:1. Pamiętajmy, że ZUS działa dzięki ludziom i technologii, która również swoje kosztuje, a na to już pieniądze łożą podatnicy. Prywatna emerytura to nie tylko wolność wyboru – to przede wszystkim gwarancja, że to, co będzie odłożone, zostanie wypłacone. Będziemy dążyć do prywatyzacji. Gwarantujemy utrzymanie wypłacanych już emerytur oraz wypłatę zgromadzonych na rachunkach w ZUSie środków, a także dopłaty do świadczeń emerytalnych do poziomu minimum socjalnego po osiągnięciu określonego wieku. W przypadku osób, które nie będą objęte żadnymi formami ubezpieczenia emerytalnego, umożliwimy korzystanie z emerytury, której zabezpieczeniem będzie majątek beneficjenta, jeśli ten go posiada, lub z zasiłku, gdy dana osoba realnie nie będzie zdolna do pracy. Postulujemy w pierwszej kolejności wprowadzenie możliwości wybrania niższej składki, która umożliwi uzyskanie świadczeń NFZ bez jednoczesnego uzyskiwania uprawnień emerytalnych.

5. RÓWNE PRAWA EMERYTALNE DLA POLEK I POLAKÓW

W Polsce funkcjonuje dyskryminujący model emerytalny faworyzujący kobiety. Alternatywa opowiada się za pełną równością między płciami, nie możemy więc tolerować systemu, w którym ludzie zmuszani są do odprowadzania składek, a ze względu na płeć jedni muszą pracować znacznie dłużej. Sytuacja jest tym bardziej kuriozalna, że mężczyźni w Polsce żyją średnio 8.2 lata krócej (dane na 2020 r.). Kobiety więc pracują 5 lat mniej a pobierają świadczenia emerytalne o 13.2 lata dłużej od mężczyzn. Jednocześnie możemy upatrywać w tej nierówności wprost przyczyny krótszego życia mężczyzn. Wiek emerytalny należy bezwzględnie zrównać.

6. OGRANICZENIE ŚWIADCZEŃ SPOŁECZNYCH WYŁĄCZNIE DO OSÓB CAŁKOWICIE NIEZDOLNYCH DO PRACY

Budując silne wsparcie socjalne dla bezrobotnych, ciężko oczekiwać jakiegokolwiek aktywizacji zawodowej społeczeństwa. Budując nowe miejsca pracy, poprzez uwalnianie rynku oraz zachęcanie w postaci malejących podatków dochodowych, chcemy zmotywować ludzi do podejmowania pracy, która jest najlepszą drogą do rozwoju gospodarczego. Zapewnimy również wsparcie z budżetu wynoszące minimum socjalne i zabezpieczone majątkiem beneficjenta dla osób, które z różnych przyczyn nie są w stanie trwale lub przejściowo podejmować aktywności zawodowej.

7. WYGASZANIE 500+ (800+)

Program „Rodzina 500+” wprowadzony pod koniec 2015 roku stanowi obecnie fundamentalny element polityki socjalnej w Polsce. Programy socjalne polegają na przekazaniu uprawnionemu środków pochodzących z budżetu, które najpierw trzeba odebrać w postaci podatków, a do tego opłacić administrację, której zadaniem jest wykonanie wymienionych zadań. Jako Alternatywa i przeciwnicy rozdawnictwa uważamy, że to rodzice powinni w sposób przemyślany podchodzić do swoich planów reprodukcyjnych i to oni powinni podejmować za nie pełną odpowiedzialność. Rozumiemy, że nagłe zakończenie programu mogłoby wywołać ogromne reperkusje, zwłaszcza w gospodarstwach domowych, które w dużej części lub w całości opierają swój byt na świadczeniach tego typu. W związku z tym proponujemy stopniowe wygaszanie świadczenia przez modyfikację jego formy na hybrydową, w której połowa świadczenia jest wypłacana, a połowa przekłada się na ulgę w podatku dochodowym. Z czasem chcemy obniżać wypłacane świadczenie do momentu, gdy

zostanie jedynie ulga w podatku dochodowym, a następnie, wraz z obniżaniem podatku dochodowego, zlikwidujemy także ulgę. Redystrybucja kapitału ze względu na plany reprodukcyjne jest z zasady niesprawiedliwa. Ludzie mają różne preferencje i predyspozycje – nie można jednych za wybory w tej kwestii nagradzać, a innych obciążać. Również osoby bezpłodne w dzisiejszym systemie są traktowane niesprawiedliwie. Rezygnacja z tego świadczenia umożliwi zmniejszenie konieczności odbierania obywatelom pieniędzy w podatkach i skorzysta na tym ogół społeczeństwa.

8. ZWIĘKSZENIE LICZBY LEKÓW DOSTĘPNYCH BEZ RECEPTY

Każdy człowiek ma pełne prawo do decydowania o sobie i każdy z nas doskonale wie, co jest dla niego najlepsze. Udostępnienie leków bez konieczności okazywania recepty to nie tylko oczywista wolność wyboru, ale przede wszystkim uproszczenie dla osób zażywających dane środki medyczne regularnie. Dzięki temu nie będą oni zmuszeni do comiesięcznych wizyt u lekarza w celu otrzymania kartki papieru z nazwą leku, co aktualnie generuje koszt dla chorego i zabiera czas lekarza. W przypadku konieczności opieki medycznej w trakcie trwania terapii, to lekarz poinformuje o tym pacjenta i to pacjent podejmie decyzję. Recepty powinny pozostać tylko w przypadku leków trudno dostępnych, bez odpowiedników, które powinny być wydawane jedynie osobom realnie ich potrzebującym – zwłaszcza gdy leki te są niezbędne do przeżycia, zapobiegania niepełnosprawności czy silnemu cierpieniu.

8. DEREGULACJA RYNKU KRWI JAKO KWESTIA WOLNOŚCI OSOBISTEJ I ODPOWIEDZIALNOŚCI PAŃSTWA

Umożliwienie komercjalizacji rynku krwi, przy zachowaniu publicznego systemu altruistycznego, z państwem jako regulatorem, zapewniającym bezpieczeństwo, transparentność i sprawiedliwość. Obywatele powinni mieć wybór pomiędzy wynagradzanym a nieodpłatnym dawstwem krwi, a państwo pełnić rolę nadzorczą i ustawodawczą, nie ingerując bezpośrednio w organizację rynku.

9. WOLNOŚĆ DECYDOWANIA O WŁASNYM CIELE I JEGO ZASOBACH

Każdy obywatel powinien mieć prawo do decydowania o swojej krwi i do wyboru, czy chce ją oddać za darmo, czy otrzymać za to wynagrodzenie. Wprowadzenie możliwości komercjalizacji oddawania krwi daje ludziom

większą kontrolę nad własnym ciałem oraz może sprzyjać zwiększeniu podaży tego cennego zasobu, co poprawi dostępność krwi dla potrzebujących.

10. PAŃSTWO JAKO REGULATOR, A NIE POŚREDNIK

Państwo powinno pełnić rolę regulatora rynku krwi, ustalając zasady jego funkcjonowania, nadzorując procesy oraz zapewniając zgodność z obowiązującymi normami sanitarnymi. W ramach tych działań powinno określić dopuszczalną częstotliwość oraz limity oddawania krwi, tak aby nie zagrażało to zdrowiu dawców. Konieczne jest również wprowadzenie skutecznych mechanizmów kontroli jakości i bezpieczeństwa, które zagwarantują, że krew trafiająca do obrotu spełnia wszystkie wymagania medyczne. Państwo powinno także podejmować działania zapobiegające nieuczciwym praktykom, takim jak przymuszanie osób do sprzedaży krwi. Istotnym elementem regulacji powinno być również wprowadzenie systemu licencji oraz stały monitoring podmiotów działających na rynku, co umożliwi skuteczny nadzór nad ich działalnością.

11. DARMOWE ODDAWANIE KRWI JAKO WYRAZ SOLIDARNOŚCI

Osoby, które chcą oddać krew bez wynagrodzenia, zwłaszcza w celu wsparcia konkretnego biorcy, powinny mieć pełne prawo do takiej decyzji. Tego typu oddawanie krwi jest wyrazem altruizmu i solidarności. Powinniśmy wprowadzić jasne przepisy umożliwiające wskazywanie konkretnego biorcy, zachowując przy tym odpowiednie procedury bezpieczeństwa.

12. ZWIĘKSZENIE EFEKTYWNOŚCI I DOSTĘPNOŚCI KRWI

Przejęcie roli regulatora przez państwo, przy jednoczesnym dopuszczeniu sektora prywatnego do rynku, pozwala na większą elastyczność w pozyskiwaniu krwi, co może pozytywnie wpłynąć na dostępność tego zasobu. Dzięki wprowadzeniu wynagrodzenia za oddanie krwi w systemie prywatnym, zwiększymy liczbę dawców i poprawimy zaopatrzenie placówek medycznych.

13. UMOŻLIWIENIE ODDAWANIA PŁATNEGO OSOCZA

Obecny model honorowego krwiodawcy w postaci drobnych upominków, takich jak czekolada lub dzień wolny od pracy nie zapewnia wystarczającej

podażą osocza. Brak dostępnej podaży powoduje utrudnienia w postaci spowolnienia rozwoju polskich firm biotechnologicznych i utrudnia dostęp do terapii dla pacjentów. Dlatego postulujemy płatne oddanie osocza, które zapewni większą stabilność podaży osocza. Wzrost dostępności osocza również sprawi większą produkcję preparatów przez firmy farmaceutyczne i biotechnologiczne, a innowacje w tej kwestii wzrosną. Beneficjentami tego rozwiązania będą dawcy osocza, osoby wymagające leczenia z użyciem preparatów wykorzystujących osocze. Płatne oddawanie osocza funkcjonuje już w krajach Unii Europejskiej, takich jak Niemcy bądź Czechy. Pomimo że Czechy są 4 razy mniejszym państwem od Polski to pobiera się o półtora razy więcej niż w Polsce. Odpłatne oddanie osocza nie znosi rygorystycznych badań, tak aby pobrane osocze nadawało się do celów medycznych.

14. ZEZWOLENIE NA SPRZEDAŻ LEKÓW NA RECEPTĘ PRZEZ INTERNET

Bardzo powszechnym problemem staje się utrudniony dostęp do aptek, co jest naturalną konsekwencją mieszkania w małych miejscowościach, nie jest możliwe realnie postawić szpitala, gabinetu bądź apteki w każdej miejscowości. Dlatego coraz większą popularnością cieszy się sprzedaż leków przez internet, dzięki temu są niwelowane utrudnienia z pogarszającym się dostępem do aptek. Dlatego postulujemy wprowadzenie możliwości zakupów leków na receptę przez internet poprzez profil zaufany. Beneficjentami wprowadzenia sprzedaży leków na receptę przez internet będą wszyscy pacjenci a szczególnie osoby z utrudnionym dostępem dostania się do apteki. Dostępność także wzmocni konkurencyjność aptek, nawet jeśli ich liczba nie wzrośnie. Sprzedaż wysyłkowa leków na receptę przez internet działa w niektórych państwach Unii Europejskiej np. w Holandii. W Holandii rozwinęły się specjalne aplikacje, które pomagają w zarządzaniu swoich leków poprzez przypominanie o uzyskaniu kolejnej recepty z zamówieniem kolejnej dostawy leków. Firmy, które oferują sprzedaż leków zapewniają także telefoniczny dostęp do konsultacji z farmaceutą.

ŚWIATOPOGLĄD

1. WYPOWIEDZENIE KONKORDATU

Konkordat to umowa, która musi zostać jak najszybciej wypowiedziana. Stanowi o uprzywilejowanej pozycji Kościoła katolickiego w polskiej przestrzeni publicznej. Naraża budżet na straty i godzi w konstytucyjną wolność wyznaniową. Po wypowiedzeniu konkordatu będzie można objąć struktury kościelne normalnymi zasadami, na jakich funkcjonują inne organizacje (np. RODO), dzięki czemu osoby chcące wystąpić ze wspólnoty, będą mogły domagać się usunięcia swoich danych z archiwów Kościoła.

2. WPROWADZENIE ZWIĄZKÓW PARTNERSKICH

Małżeństwo cywilne w obecnym stanie prawnym wiąże się z pewnymi przywilejami, na które ta instytucja ma wyłączność. Następstwem małżeństwa cywilnego jest również m.in. współodpowiedzialność za zobowiązania współmałżonka. Sam monopol małżeństw ogranicza też swobodę zawierania tego typu umów między osobami tej samej płci lub żyjącymi w związkach poligamicznych. Żadna władza ani żaden polityk nie ma prawa ingerowania w prywatne życie obywateli, dlatego opowiadamy się za dobrowolną umową stron, które chcą wejść w związek, zawierającą ustalenia dotyczące wspólnoty majątkowej, nazwisk czy innych istotnych dla zaangażowanych stron kwestii. W przypadku zmiany konstytucji powinna wystąpić pełna równość małżeństw ze związkami partnerskimi.

2. POWSZECHNA EDUKACJA SPOŁECZEŃSTWA W ZAKRESIE DZIAŁANIA SUBSTANCJI PSYCHOAKTYWNYCH. LEGALIZACJA MIĘKKICH NARKOTYKÓW.

Kierując się ideą wolnościową, napotkać można wiele dylematów, do których należy między innymi legalizacja narkotyków, których szkodliwość, wynikająca z nadużywania, nie budzi żadnych wątpliwości. Przykłady wielu krajów pokazały, że całkowity zakaz wybranych substancji psychoaktywnych powoduje zupełnie odwrotne skutki niż zamierzone. Alternatywa postuluje w tym zakresie działania prewencyjne polegające na edukacji społeczeństwa na temat działania oraz skutków substancji psychoaktywnych, nadając tym samym jednostce prawo do świadomego

decydowania o zażywaniu jakichkolwiek substancji wpływających na funkcjonowanie organizmu. Partia Alternatywa postuluje pełną legalizację posiadania, obrotu i produkcji wszystkich substancji psychoaktywnych z grupy psychodelików (pozbawionych silnego potencjału uzależniającego). Zaproponowane zmiany nie są ostateczną formą naszego podejścia, a pierwszym krokiem, po którego wprowadzeniu będziemy mogli obserwować skutki i podejmować kolejne decyzje.

3. RÓWNOUPRAWNIENIE ZWIĄZKÓW WYZNANIOWYCH

Każdy przywilej nadawany pewnej grupie narusza równość pozostałych grup. Traktując każdą osobę jako równą, nie można stawiać kultu części społeczeństwa jako nadrzędnego. Każde wyznanie charakteryzuje się własnym kultem oraz tradycją, które nie podlegają ocenie ani porównaniu. Faworyzowanie wybranych wyznań jest nie tylko nieuczciwe – jest przede wszystkim opresyjne wobec obywateli, którym zostają te wyznania narzucane. Równe prawa powinny dotyczyć nie tylko jednostek, ale również grup je zrzeszających. Każdy istniejący związek wyznaniowy powinien być równy wobec prawa podatkowego, nie posiadać żadnych ulg i zwolnień. Jeśli prowadzi działalność gospodarczą, to musi się ona opierać na tych samych zasadach, co każda działalność zarejestrowana w kraju. Nie można legitymizować żadnej formy wspierania konkretnego wyznania przez ochronę przed krytyką pod płaszczykiem ochrony uczuć religijnych. Niedopuszczalne jest finansowanie z budżetu państwa lekcji katechezy czy działalności kapelanów. Nie zgadzamy się ponadto na wspieranie działalności charytatywnej i edukacyjnej prowadzonej przez ugrupowania religijne. Należy także zakończyć proceder sprzedaży gruntów państwowych związkom wyznaniowym po zaniżonych cenach. Występujemy przeciwko patologii prowadzenia biznesów zwolnionych z podatku przez uznanie ich za elementy kultu religijnego. Sprzeciwiamy się zwracaniu ziem kościołowi motywowanym stratami z okresu PRL, jako że większość innych instytucji nie ma podobnych praw i jest do pole do nadużyć.

4. LEGALIZACJA EUTANAZJI

Prawo do śmierci na własnych warunkach jest nieodłącznym elementem prawa do życia. Jako Alternatywa uznajemy je za fundament wolności jednostki. Każdy powinien móc decydować o swoim losie, zwłaszcza gdy życie wiąże się z nieustannym i nieznośnym cierpieniem. Odrzucamy paternalizm, odbierający jednostkom możliwość świadomego wyboru.

Zamiast tego proponujemy dostęp do pomocy psychologicznej i psychiatrycznej oraz legalizację eutanazji, by umożliwić godne i możliwie bezbolesne odejście. Lekarz powinien mieć prawo do odmowy przeprowadzenia procedury, ale musi zapewnić pacjentowi dostęp do innego specjalisty. Eutanazja powinna być wyłącznie indywidualnym wyborem, wolnym od nacisków osób trzecich, np. członka rodziny. Dopuszczamy możliwość wcześniejszego wyrażenia woli w przypadku nieodwracalnych stanów, takich jak śpiączka czy zaawansowana neurodegeneracja. Państwo nie ma prawa zmuszać nikogo do życia w warunkach, które są dla niego nie do zniesienia.

5. WSPIERANIE WOLNOŚCI SŁOWA

Każdy ma prawo głosić swoje poglądy publicznie oraz w mediach, bez względu na ich treść. Prawo wolności słowa pozwala na dowolne opiniowanie i krytykę dowolnych osób czy wydarzeń. Należy jednak pamiętać, że również wolność słowa ma swoje granice, które wyznacza wolność drugiego człowieka. Wobec tego podżeganie do popełniania przestępstw, jawne fałszerstwa, cyniczne przekłamywanie naukowych faktów działające na czyjąś szkodę, czy jakakolwiek inna forma inicjacji agresji, która stwarza zagrożenie bądź powoduje inną namacalną stratę dla dowolnej innej osoby lub grupy, powinny w dalszych ciągu podlegać penalizacji. Nie zgadzamy się na kneblowanie ekspresji poglądów na jakiegokolwiek tematy, w tym te związane z kultami religijnymi, za pomocą tzw. ochrony uczuć religijnych. Nie chcemy też walczyć z krytycznymi lub niechętnymi wypowiedziami na temat rozmaitych mniejszości, które mogą być uznawane za mowę nienawiści, a jednocześnie nie są nawoływaniem do przemocy ani do niej nie prowadzą. Nie można chronić przed krytyką osób publicznych, takich jak prezydent, nie można też zakazywać publicznych rozmów na pewne tematy w określonym czasie w ramach ciszy wyborczej.

6. LIBERALIZACJA PRAWA ABORCYJNEGO DO 12. TYGODNIA CIĄŻY NA ŻYCZENIE I WPROWADZENIE ABORCJI PRAWNEJ

Opowiadamy się za dążeniem do pełnej liberalizacji prawa od aborcji do 12. tygodnia ciąży na życzenie. Wyłączne prawo do decydowania o swoim ciele należy do każdego człowieka, a w przypadku problematyki ciąży powinna decydować kobieta ją nosząca. Z drugiej strony, aby zachować równość płci, mężczyźni powinni mieć prawo do zrzeczenia się wszelkich praw do dziecka, jednocześnie całkowicie pozbywając się obowiązków

finansowych względem niego. W przypadku, gdy mężczyzna zrzeka się odpowiedzialności finansowej za potencjalne dziecko, a kobieta chce dokonać aborcji, mężczyzna ten (będący współuczestnikiem zapłodnienia) powinien być zobowiązany do pokrycia 50% kosztów zabiegu.

7. TABLETKI „DZIEŃ PO” BEZ RECEPTY ORAZ BEZ REFUNDACJI

Tabletki „dzień po” powinny być w pełni dostępne dla kobiet bez recepty. Niemoralnym jest, by tak podstawowy lek, który może być zastosowany jedynie krótko po ewentualnej sytuacji ryzykownej, wymagał wizyty u lekarza. Uzyskanie wizyty na NFZ u ginekologa jest niemożliwe w tak krótkim czasie – kobiety są więc skazane na drogie wizyty prywatne, co dyskryminuje kobiety uboższe. Innym utrudnieniem może być zastraszanie się przez lekarza klauzulą sumienia. Każda kobieta powinna mieć możliwość samodzielnie zaopatrzyć się w antykoncepcję awaryjną w większości aptek, a wiedza o tym, w jaki sposób antykoncepcję stosować powinna być przekazywana w szkołach.

8. UMOŻLIWIENIE KOBIETOM DOBROWOLNEJ STERYLIZACJI

Jako Alternatywa uznajemy, że jednym z pierwotnych praw człowieka jest prawo do decydowania o sobie i swoim ciele. Jeśli ktoś chce poddać się operacji sterylizującej, to powinien mieć prawo to zrobić. Ograniczanie kobietom prawa do sterylizacji jest przemocą. Ludzie sami powinni wiedzieć najlepiej, co jest dla nich dobre i ponosić za to odpowiedzialność. Nie ma tu przestrzeni na mieszanie się państwa.

9. UŁATWIENIE PROCEDURY KOREKTY PŁCI

Prawo w Polsce krzywdzi osoby transpłciowe. Procedura tranzycji prawnej i biologicznej gwarantuje obecnie mnożenie trudności i zniechęcanie. Niektóre formy kontroli możliwości korekty przypominają tortury, które chętny musi wytrzymać, żeby uzyskać prawo do stanowienia o sobie i swoim ciele. Jako Alternatywa uważamy, że każdy powinien móc uzyskać komfortowe traktowanie przez prawo i państwo. Ze względu na nieodwracalną formę proponujemy, by od 16. roku życia możliwie było wdrażanie leczenia popartego diagnozą psychologiczną i psychiatryczną. Po osiągnięciu pełnoletności prawo nie powinno w żaden sposób ingerować w decyzje obywatela. Prawna procedura powinna być związana z symboliczną opłatą.

10. SPRZECIW WOBEC KARY ŚMIERCI

Kara śmierci nie może być stosowana w etyczny sposób ze względu na swój nieodwracalny charakter i możliwość popełnienia błędu. Kara śmierci jest też niedopuszczalna w Europie. Całkowicie popieramy jej zakaz.

11. DĄŻENIE DO LEGALIZACJI SPOŻYWANIA ALKOHOLU W MIEJSCACH PUBLICZNYCH

Ograniczenie spożywania alkoholu w miejscach publicznych pod pozorem ochrony młodzieży przed alkoholizmem jest pozbawione sensu. Wydaje się, że to sposób na poprawę policyjnych statystyk i wyłudzenie pieniędzy w formie mandatów. Nie ma żadnego powodu, by karać za spożycie piwa w parku, podczas gdy w ogródkach restauracyjnych można pić dowolne ilości alkoholu – w środku miasta, na oczach dowolnej liczby dzieci. Bezsensowne jest również uznawanie, że obserwowanie osób pijących alkohol może negatywnie wpływać na młodzież. Spożycie alkoholu jest normalnym elementem naszej kultury i o ile nie przekracza pewnych norm, nie stanowi zagrożenia dla życia i zdrowia, w tym psychicznego. Zauważanie spożycia alkoholu nie powoduje wyzwalań w dzieciach pijackich żądz. Jednocześnie wszelkie negatywne zachowania, które czasem towarzyszą spożyciu używek, jeśli zaburzają współżycie społeczne, już podlegają karom.

DECENTRALIZACJA WŁADZY I CYFRYZACJA

1. PRZENIESIENIE KOMPETENCJI I ODPOWIEDZIALNOŚCI ZE STRUKTUR CENTRALNYCH NA STRUKTURY SAMORZĄDOWE

Administracja rządowa nie jest w stanie poznać realiów i sytuacji każdego samorządu na terenie Polski, dlatego wykonywanie zadań dotyczących każdej z gmin, dużej i mniejszej, przez organy, które z daną jednostką nie mają obycia, mija się z celem. Zadania dotyczące społeczności lokalnych powinny być wykonywane przez tamtejsze władze i właśnie taką zmianę chcemy zagwarantować.

2. PRZESUNIĘCIE ŚRODKÓW BUDŻETOWYCH ZE SZCZEBŁA KRAJOWEGO NA ORGANY SAMORZĄDOWE

Mnogość zadań spoczywających na samorządach wymaga nakładów finansowych nie tylko do obsługi administracyjnej, ale również do rozwoju infrastruktury. Postulowane przez Alternatywę zmiany w podatkach dochodowych, jak również ograniczenie liczby danin lokalnych, nie mogą odbywać się kosztem jednostek będących najbliżej obywateli. W państwie Alternatywy samorządy nie będą stanowiły kosztu ofiarnego rządowych obietnic.

3. CYFRYZACJA WSZYSTKICH URZĘDÓW W POLSCE

Zamierzamy stopniowo dążyć do wprowadzenia całkowitej cyfryzacji we wszystkich urzędach w Polsce. To ważna inwestycja, która przełoży się na ułatwienie funkcjonowania państwa, a przez to na redukcję kosztów i czasu potrzebnego do podejmowania działań.

4. SPRZECIW WOBEC NADMIERNEJ REGULACJI AI

Wierzymy, że rozwój technologii sztucznej inteligencji jest niezbędny dla innowacyjności administracji publicznej. Jednocześnie postawienie odpowiednich norm etycznych oraz wymogów bezpieczeństwa jest niezbędne, aby integrować systemy AI z istniejącą infrastrukturą IT w sposób odporny na zagrożenia. Wspieramy rozwój AI przy jednoczesnym wdrażaniu zabezpieczeń chroniących przed potencjalnymi nadużyciami i atakami.

5. WZMOCNIENIE CYBERBEZPIECZEŃSTWA W POLSCE

W dobie postępu cyfryzacji i rosnących zagrożeń cybernetycznych, bezpieczeństwo infrastruktury informatycznej stanowi jeden z najważniejszych filarów stabilności państwa. Proponujemy wdrożenie kompleksowego programu cyberbezpieczeństwa, który obejmie zarówno inwestycje w nowoczesne technologie obronne, jak i rozwój kompetencji specjalistów w dziedzinie IT i cyberbezpieczeństwa. Konieczne jest stworzenie zaawansowanych systemów wykrywania zagrożeń oraz szyfrowania danych, które umożliwią szybką reakcję na wszelkie incydenty i skutecznie przeciwdziałają atakom. Równocześnie powinna zostać opracowana krajowa strategia reagowania na zagrożenia w cyberprzestrzeni, definiująca precyzyjne procedury prewencyjne i kryzysowe, co zapewni sprawną współpracę między administracją

publiczną a podmiotami prywatnymi. Ważnym elementem tego programu jest również podnoszenie świadomości społecznej poprzez regularne szkolenia i kampanie edukacyjne, które zwiększą umiejętności ochrony danych zarówno wśród obywateli, jak i przedsiębiorców. W efekcie dążymy do stworzenia silnego systemu współpracy międzysektorowej, umożliwiającego wymianę doświadczeń oraz najlepszych praktyk, co pozwoli Polsce stać się liderem w dziedzinie cyberbezpieczeństwa.

6. ZAGROŻENIE DLA CYBERBEZPIECZEŃSTWA ZE STRONY ROSJI I CHIN

Polska jako jedno z państw najbardziej narażonych na cyberataki w Europie, musi przygotować się na zagrożenia, które pochodzą zarówno od Rosji, jak i Chin. W obliczu intensyfikacji działań hakerskich sponsorowanych przez państwa, które stosują cyberprzestrzeń jako narzędzie prowadzenia działań hybrydowych i wywierania wpływu, kluczowe jest wdrożenie zaawansowanych technologii monitoringu i analizy zagrożeń. W szczególności należy wykorzystać sztuczną inteligencję do szybkiego wykrywania anomalii i neutralizowania potencjalnych ataków. Polska powinna również zacieśnić współpracę międzynarodową, w ramach której wymiana informacji i doświadczeń z partnerami z NATO i UE umożliwi szybką reakcję na dynamicznie zmieniające się metody ataków. Opracowanie kompleksowej krajowej strategii cyberbezpieczeństwa, uwzględniającej specyfikę zagrożeń ze strony Rosji – która stosuje agresywne operacje ofensywne oraz hybrydową dezinformację – oraz Chin, które coraz częściej wykorzystują cyberprzestrzeń do zabezpieczania swoich interesów strategicznych, jest niezbędne dla ochrony infrastruktury krytycznej, danych obywateli oraz funkcjonowania instytucji publicznych i prywatnych. Inwestycje w rozwój kadry specjalistów, modernizację systemów IT oraz stworzenie wspólnych centrów reagowania na incydenty cybernetyczne stanowią fundament budowania odporności państwa na te współczesne zagrożenia.

7. ADVERSARIAL MACHINE LEARNING

W dobie szybkiego rozwoju technologii informacyjnych, cyberprzestępcy coraz częściej sięgają po narzędzia oparte na sztucznej inteligencji, aby przełamywać tradycyjne systemy zabezpieczeń. Generatywna AI umożliwia automatyczne tworzenie przekonujących wiadomości phishingowych, fałszywych treści, a nawet deepfake'ów, które mogą skutecznie zmylić zarówno zwykłych użytkowników, jak i zaawansowane

systemy monitoringu bezpieczeństwa. Coraz częściej obserwuje się, że cyberprzestępcy wykorzystują techniki uczenia maszynowego do projektowania złośliwego oprogramowania, które jest zdolne do samodzielnej modyfikacji, adaptacji do środowiska atakowanego systemu oraz omijania standardowych mechanizmów detekcji. Jednym z głównych zagrożeń jest zjawisko znane jako „adversarial machine learning”, czyli tworzenie spreparowanych danych wejściowych, które potrafią zmylić algorytmy wykorzystywane w systemach bezpieczeństwa o opartym na sztucznej inteligencji rozpoznawaniu wzorców. Przykładem może być modyfikacja obrazów lub sygnałów, które powodują, że systemy detekcyjne nie wykrywają obecności złośliwego oprogramowania lub nieprawidłowych zachowań w sieci. W efekcie tradycyjne systemy ochrony, oparte na statycznych regułach, stają się niewystarczające w obliczu nowoczesnych, dynamicznie zmieniających się metod ataku. Aby przeciwdziałać tym wyzwaniom, konieczne jest wdrożenie rozwiązań, które łączą klasyczne metody ochrony z nowoczesnymi technikami opartymi na AI. Systemy obronne powinny być projektowane tak, aby potrafiły adaptować się do zmian i szybko reagować na nowe rodzaje ataków, wykorzystując mechanizmy uczenia się w czasie rzeczywistym. W tym kontekście niezwykle ważne jest także prowadzenie intensywnych badań nad adversarial machine learning, które pozwolą na zrozumienie sposobów, w jakie cyberprzestępcy wykorzystują AI, oraz opracowanie metod skutecznego neutralizowania tych zagrożeń.

USTRÓJ

1. POŁĄCZENIE PREROGATYW MARSZAŁKA I WOJEWODY W OSOBIE WOJEWODY

Jako Alternatywa stajemy po stronie decentralizacji, dlatego postulujemy przekazanie kompetencji marszałka województwa oraz nadanie mu mandatu bezpośredniego, z jednoczesnym usunięciem roli marszałka. Wojewoda byłby wybierany w czasie wyborów samorządowych na pięcioletnią kadencję. Zakończyłoby to spory kompetencyjne, odbetonowało sejmiki województw, jak i zwiększyło prestiż samego urzędu.

2.SIEDMIOLETNIA KADENCJA PREZYDENCKA BEZ MOŻLIWOŚCI REELEKCJI

Urząd prezydenta w ciągu ostatnich trzech kadencji został sprowadzony do roli notariusza rządu. Niezależność i waga urzędu prezydenta zmniejszyły się w czasie. Prezydent jako najważniejsza osoba w państwie powinna być gwarantem stabilności oraz człowiekiem, który scala społeczeństwo. Jest to też funkcja, której nadanie jest najbardziej demokratyczne. Dłuższa kadencja prezydenta sprzyjałaby realizowaniu długofalowej polityki zagranicznej i strategii obronności, a także niezależności od swoich politycznych mocodawców.

3. MIANOWANIE MINISTRÓW SPRAW ZAGRANICZNYCH I OBRONY NARODOWEJ PRZEZ PREZYDENTA

W polskim ustroju przedstawicielem kraju na arenie międzynarodowej oraz zwierzchnikiem Sił Zbrojnych jest prezydent, jednak opieka nad resortami Spraw Zagranicznych oraz Obrony Narodowej przypada ministrom, którzy nie są prezydentowi podlegli i mogą wywodzić się z przeciwnej opcji politycznej, co nie sprzyja realizacji długofalowej polityki w tych dziedzinach. Nadanie prezydentowi możliwości powołania wyżej wymienionych ministrów zakończy spory kompetencyjne, jak i zwiększy ustrojową rolę prezydenta, którego ministrowie będą częścią rządu.

4. OGRANICZENIE LICZBY MINISTERSTW

Jako Alternatywa stajemy po stronie minimalizowania wpływu państwa na życie obywateli. Chcemy, by wszystkie zadania państwa były możliwie minimalne i transparentne. Dlatego postulujemy zmniejszenie liczby ministerstw do dziewięciu, w tych dwóch prezydenckich. Zwiększyłoby to szanse, by ministrami zostali faktyczni eksperci w swoich dziedzinach oraz ograniczyło nepotyzm i wydatki z budżetu. Uniemożliwiłoby to tworzenie i likwidowanie ministerstw z powodów politycznych. Jedynymi dziedzinami, którymi zajmowałby się rząd byłyby: dyplomacja w ramach Ministerstwa Spraw Zagranicznych, bezpieczeństwo zewnętrzne w ramach Ministerstwa Obrony Narodowej, administracja i bezpieczeństwo wewnętrzne w ramach Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji, sądownictwo w ramach Ministerstwa Sprawiedliwości, ochrona środowiska w ramach Ministerstwa Ochrony Środowiska, finanse w ramach Ministerstwa Finansów, kontrola nad spółkami skarbu państwa w ramach Ministerstwa Aktywów Państwowych, edukacja w ramach

Ministerstwa Edukacji i ochrona zdrowia w ramach Ministerstwa Zdrowia. W przypadku cyfryzacji i infrastruktury w odpowiednich ministerstwach powołać należy departamenty, których zarządcy byliby wybierani przez Sejm.

5. OBLIGATORYJNE PRZESŁUCHANIA KANDYDATÓW DO TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO, TRYBUNAŁU STANU I SĄDU NAJWYŻSZEGO PRZED ZGROMADZENIEM NARODOWYM

Dla zwiększenia transparentności wyboru sędziów najważniejszych organów sądownictwa postulujemy, by każdy kandydat do TK, TS i SN był obligatoryjnie przesłuchiwany przed Zgromadzeniem Narodowym na wzór amerykański. Każde koło poselskie i senatorskie uzyskałoby możliwość zadawania pytań czy sprawdzenia biografii kandydata, tak by nie było żadnych nieścisłości oraz po to, by nie dało się powołać upolitycznionych kandydatów bez wiedzy mediów.

6. ROZDZIELENIE KOMPETENCJI PROKURATORA GENERALNEGO I MINISTRA SPRAWIEDLIWOŚCI

Większość funkcji państwowych wymaga wyłączności. Akumulowanie władzy przez sprawowanie strategicznych ról, które powinny wzajemnie się równoważyć, powoduje ryzyko nadużyć. Należy między innymi uniemożliwić sprawowanie jednocześnie funkcji prokuratora generalnego i ministra sprawiedliwości. W tym przypadku umożliwi to odpolitycznienie prokuratury i kontrolę obu urzędów.

7. ROZDZIELENIE MANDATU POSELSKIEGO/SENATORSKIEGO OD URZĘDU MINISTERIALNEGO

Dla zwiększenia odrębności władzy ustawodawczej i wykonawczej postulujemy, by przyjmowanie teki ministra wiązało się ze złożeniem mandatu poselskiego bądź senatorskiego. Partie nie powinny tworzyć z ministerstw miejsc podziału łupów politycznych. Taka zmiana stanowiłaby też potencjalne większe polityczne ryzyko dla zdymisjonowanych ministrów.

OBRONNOŚĆ

1. W PEŁNI PROFESJONALNA ARMIA ZAWODOWA

Postulowane przez Alternatywę państwo minimum to bezpieczeństwo zarówno wewnętrzne, jak i zewnętrzne. Nie podlega wątpliwości konieczność istnienia armii zawodowej, która stanowi filar bezpieczeństwa międzynarodowego. Dobrze zarządzane, wyposażone oraz profesjonalnie wyszkolone służby wojskowe to konieczność, ale również przywilej wynikający z przynależności do NATO, dający realne szanse na wymianę doświadczeń oraz technologii pomiędzy armiami należącymi do sojuszu.

2. CAŁKOWITA LIKWIDACJA OBECNIE ZAWIESZONEJ ZASADNICZEJ SŁUŻBY WOJSKOWEJ

Choć obowiązkowa służba wojskowa, wymuszająca na młodych mężczyznach odbycie odpowiedniego szkolenia, jest zawieszona, wciąż istnieje obowiązek stawiania się na odpowiedniej komisji. Komisja stanowi naruszenie praw młodych mężczyzn. Jednocześnie należy utrzymać możliwość ochotniczego udziału w obronie terytorialnej i odbywanie w sposób dobrowolny kategoryzacji w podlegającym im komisjom.

3. UŁATWIENIE UZYSKANIA KONCESJI NA PRODUKCJĘ I OBRÓT BRONIĄ

Przemysł zbrojeniowy to jedna z najsilniejszych gałęzi przemysłu na świecie. W 2018 roku 100 największych producentów broni uzyskało obroty w wysokości 420 mld dolarów amerykańskich. Przemysł zbrojeniowy jest małą częścią polskiego przemysłu. Należy rozwijać tę gałąź. Problemem w kraju jest skomplikowana i długa procedura uzyskania koncesji. Należy dążyć do ułatwienia uzyskiwania koncesji na produkcję i obrót bronią i amunicją.

4. SYSTEM SZKOLENIA REZERW OPARTY O PRYWATNE PRZEDSIĘBIORSTWA

Rezerwy są niezbędne dla bezpieczeństwa kraju. Aktualnie nie mamy sprawnie działającej infrastruktury szkoleniowej. Nasze rozwiązanie

zakłada tworzenie przetargów dla firm prywatnych na szkolenie rezerwistów. Szkolenia, dzięki konkurencji firm na rynku będą zmuszone do wykazywania wysokiej jakości przy małych kosztach lub tworzenia szkoleń atrakcyjnych dla pasjonatów z dopłatą z budżetu państwa. Jednocześnie taki model pozwoli zaangażować byłych wojskowych o dużej wiedzy i doświadczeniu polowym, którzy rozwiązali kontrakt z wojskiem.

5. PROMOCJA ROZWOJU ODDOLNIE TWORZONYCH JEDNOSTEK PROOBRONNYCH

Każdy człowiek ma prawo do obrony siebie, swojej rodziny i mienia, dlatego postulujemy wspieranie tworzenia struktur organizacji paramilitarnych jak Straż Obywatelska, harcerstwo czy Związki Strzelców w celu kształcenia młodych ludzi i nauki strzelectwa w celach obronności. Struktury tworzone z pomocą państwa będą pozostawać pod nadzorem Ministerstwa Obrony. Podobnie proces uzyskiwania pozwolenia na posiadanie broni powinien być łatwiejszy.

6. ZMIANA TYPU ARMII Z EKSPEDYCYJNEGO NA OBRONNY

Obowiązkiem krajów należących do sojuszu północnoatlantyckiego jest posiadanie armii ekspedycyjnej, czyli takiej, która jest zdolna prowadzić działania daleko poza terytorium swojego kraju. Do obowiązków Polski jako największego i najsilniejszego kraju wschodniej flanki NATO, należy obrona i walka w pierwszej linii w wypadku konfliktu z Rosją. Żaden kraj naszej wielkości nie jest w stanie posiadać dwu typowej armii. Z tego powodu Polska, wraz z innymi krajami wschodniej flanki NATO, powinna dążyć do zmiany modelu w celu obrony granic kraju i NATO, a nie w celu akcji ekspedycyjnych. Obecna struktura wojska jest nieakceptowalna. Uprawnienia Dowództwa Generalnego rodzajów sił zbrojnych, Dowództwa operacyjnego oraz Sztabu Generalnego WP przenikają się wprowadzając chaos w przypadku konieczności obrony kraju.

7. REFORMA ORDYNARIATU POLOWEGO

Należy ściągnąć mundury z księży. Ksiądz w armii uzyskuje uposażenie z budżetu państwa, jednocześnie wykonując pracę obarczoną znacznie mniejszym ryzykiem niż realni żołnierze i nie przynoszącą realnych skutków operacyjnych. Jednostki wojskowe mogą zapraszać na msze do siebie księży z okolicznych parafii, którzy utrzymywani powinni być przez wiernych.

8. REFORMA OBRONY CYWILNEJ

Obecnie po ustawie o "obronności kraju" OC nie istnieje. Została ona scedowana na WOT. Jest to duży błąd. Wojsko nie może zajmować się ochroną cywili w czasie wojny, ponieważ jest legalnym celem i sprowadza na nich zagrożenie. Nie może również wykonywać działań wojskowych używając znaku OC na dachu pojazdu, którym jest niebieski trójkąt na pomarańczowym kole. OC powinni tworzyć lokalni urzędnicy, nauczyciele, straż pożarna oraz rezerwa OC. Urzędnicy lokalni powinni tworzyć instrukcje dla mieszkańców, dbać o miejsca ukryć w budynkach publicznych oraz zaprzestać używania sygnałów dźwiękowych, które mają swoje konkretne znaczenie, do upamiętniania świąt państwowych.

9. POWOŁANIE SŁUŻBY KONTRWYWIADU CYWILNEGO

Kontrwywiad cywilny powinien pozyskiwać informacje o funkcjonujących agentach na terytorium Polski poprzez działanie na terytorium własnym i przeciwnika. Jednym z poważnych zagrożeń, które pojawiły się wraz z rozwojem technologii jest dezinformacja i tworzenie propagandy przez aktorów zewnętrznych. Kontrwywiad cywilny powinien zachowywać autonomię względem innych służb.

BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE

1. OBOWIĄZKOWE KAMERY DLA POLICJANTÓW NA SŁUŻBIE I W KOMISARIATACH, W TYM W POMIESZCZENIACH DO PRZESŁUCHAŃ.

Kamery dla policjantów na służbie zapewnią bezpieczeństwo obywatela, jak i samego policjanta. Co więcej, sam fakt posiadania kamery spowoduje wzrost poszanowania policjanta przez obywatela. Natomiast w drugą stronę, spowoduje to także natychmiastowe karanie policjanta za wszelkie nadużycia swoich przywilejów. Kamery dla policjantów zmniejszą także możliwość przyjmowania i dawania łapówek. W przypadku komisariatów

kamery są jedynym realnym rozwiązaniem zapobiegania nadużyciom ze strony policji.

2. UPROSZCZENIE PRZEPISÓW DOTYCZĄCYCH POZWOLENIA NA BROŃ DO OBRONY WŁASNEJ

Każdy niekarany i zdolny do podejmowania racjonalnych decyzji obywatel powinien mieć prawo do posiadania broni i użycie jej do obrony koniecznej. Pozwolenie na broń wydawane byłoby od ręki przez urząd miasta lub urząd gminy. Z broni palnej można będzie strzelać w dowolnym miejscu prywatnym w bezpieczny sposób.

3. LIBERALIZACJA ZASAD OBRONY KONIECZNEJ NA KORZYŚĆ STRONY BRONIĄCEJ SIĘ

Postulujemy rozszerzenie zakresu obrony koniecznej, by każdy człowiek w przypadku zagrożenia swojego zdrowia i życia lub życia i zdrowia innej osoby mógł odpowiedzieć dowolnymi środkami, które mogłyby posłużyć do unieszkodliwienia napastnika. W przypadku stworzenia zagrożenia dla osób postronnych nadal obowiązywałaby odpowiedzialność karna. W przypadku zagrożenia mienia osoby w pobliżu mają prawo do obywatelskiego zatrzymania z możliwością rozszerzenia dostępnych środków, jak w pierwszym przypadku, gdy złodziej lub wandal stosuje przemoc.

4. OGRANICZENIE STOSOWANIA ARESZTU JAKO ŚRODKA ZAPOBIEGAWCZEGO

Aktualnie w Polsce obserwujemy patologię polegającą na nadmiarowym stosowaniu Aresztu jako środka zapobiegawczego. Areszt sam w sobie przez uciążliwość jest dla oskarżonego formą kary, którą można zastosować wobec niewinnego człowieka (nie skazanego prawomocnym wyrokiem sądu za żadne przestępstwo). Areszt powinien być stosowany tylko w przypadku najcięższych przestępstw przy jednoczesnym wysokim prawdopodobieństwie udowodnienia winy oskarżonemu i wysokim ryzyku społecznym pozostawienia oskarżonego na wolności. Areszt powinien maksymalnie trwać połowę minimalnego wymiaru kary więzienia za przestępstwo, o które osoba jest oskarżona.

OCHRONA ŚRODOWISKA

1. DĄŻENIE DO NEUTRALNOŚCI KLIMATYCZNEJ

Alternatywa w obieraniu celów i podejmowaniu decyzji stara się opierać na nauce, rzetelnej wiedzy i logice. Dotyczy to również decyzji w kwestii zmian klimatu, które już są możliwe do zaobserwowania, a w przyszłości mogą stanowić o katastrofalnych konsekwencjach gospodarczych i społecznych, a nawet o naszym przetrwaniu. Dodatkowym argumentem za dążeniami proekologicznymi jest kwestia czysto ekonomiczna – ekologiczne źródła pozyskiwania energii są bardziej optymalne w dłuższej perspektywie, a do tego mogą stanowić o bezpieczeństwie energetycznym i niezależności od źródeł zewnętrznych.

2. UWOLNIENIE RYNKU ENERGETYCZNEGO. DYWERSYFIKACJA ŹRÓDEŁ ENERGII OD RÓŻNYCH DOSTAWCÓW

Uwolnienie rynku energii, a co za tym idzie wzrost liczby dostawców oraz liczby ich ofert, pozwoli na rozwój konkurencyjności i nieustanne zabieganie o klienta poprzez uatrakcyjnianie ofert, jak również samo ich zróżnicowanie dla osób pragnących energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych. Należy obniżyć podatki na infrastrukturę i energię pochodzącą z ekologicznych źródeł w pierwszej kolejności, by zachęcić ekonomicznie do rozwoju tego sektora gospodarczego oraz ułatwić rozwój technologii związanej z OZE. Z drugiej strony należy ułatwić od strony prawnej tworzenie własnych instalacji. Na poziomie krajowym jednym z najważniejszych celów powinno być dążenie do utworzenia polskich elektrowni atomowych. Przekazanie jednostkom i małym przedsiębiorstwom większych możliwości w zakresie produkcji energii oraz dywersyfikacja źródeł przyczynią się do zabezpieczenia dostaw strategicznego zasobu, jakim jest energia, oraz do uniezależnienia od światowej podaży paliw kopalnych, co zwiększy bezpieczeństwo kraju zarówno w czasie pokoju, jak i wojny.

3. ZAKOŃCZENIE DOPLĄT DO NIERENTOWNYCH KOPALNI WĘGLA

Przemysł górnictwa węglowego w Polsce staje się coraz mniej opłacalny. Co roku podatnicy dokładają do kopalni kilka miliardów złotych. Szukając

nowych źródeł pieniędzy w budżecie, rząd bardzo chętnie zagląda do kieszeni i portfeli mieszkańców kraju, zamiast skupić się nad zasadnością wydatków. Odcięcie dopłat do kopalni może wywołać dwa możliwe scenariusze: restrukturyzację i poprawę wyników lub likwidację, a kłamstwem jest mówienie, że czeka to każdy jeden zakład, ponieważ są w Polsce kopalnie wykazujące zyskowność. Dodając do tego ciągły spadek wydobywania oraz wzrastający import, zyskujemy pełen obraz tego, jak bezsensowne są subwencje dla niektórych kopalni i dlaczego powinniśmy skupić się na ich renowacji lub likwidacji oraz przekwalifikowaniu pracowników. Inną kwestią jest marnotrawstwo wartości zasobów naturalnych, które mają znacznie większą wartość jako surowiec chemiczny niż energetyczny, co będzie bardziej obserwowalne w czasie.

4. WALKA ZE SMOGIEM

Smog stanowi niewidzialnego przeciwnika, z którym walczymy od czasów rozwoju przemysłowego. Nie jest to jednak oponent, któremu jesteśmy już poddani, lub taki, którego nie jesteśmy w stanie pokonać. Wiele krajów podjęło walkę ze smogiem poprzez aktywne działania i naturalnie osiągnęły one zamierzony skutek. Obecna niechęć rządzących do podejmowania zdecydowanych działań w tym kierunku skazuje mieszkańców Polski nie tylko na pogorszenie kondycji zdrowotnej, ale przede wszystkim na gorsze warunki dla przyszłych pokoleń. Mówimy stanowczo nie i zapowiadamy zdecydowaną walkę z polskim smogiem. Zwłaszcza że smog powoduje realne upośledzenie zdrowia ludzi, skazując ich na cierpienie, a nawet śmierć oraz w związku z tym powoduje gigantyczne straty ekonomiczne w skali kraju. Na szczęście kierunek, w którym chcemy podążać, rozwiązuje wiele problemów na raz, w tym obniża obciążenie zanieczyszczeniami powietrza na terytorium Polski.

5. PRZYCHYLNOŚĆ WOBEC GMO

Genetyczna modyfikacja organizmów żywych, w tym roślin uprawnych, jest oczywistą przyszłością i szansą, jakiej nie wolno pozbawiać społeczeństwa i poszczególnych jednostek. Modyfikacje, które mogą w znaczący sposób obniżyć koszt produkcji żywności, surowców oraz zwiększyć ich wartość odżywczą, przyczyniają się do optymalizacji tworzenia wartości, a co za tym idzie, mają ogólnie dobry wpływ na ogół społeczeństwa. GMO to gałąź technologii, która dopiero zaczyna się rozwijać i nie można z powodu nieuzasadnionych obaw utrudniać jej tego. GMO to prawdopodobnie tańsza żywność, ale też tkaniny, a więc ubrania,

meble, leki, inne substancje chemiczne itd. Wierzimy, że GMO może przyczynić się do kolejnej rewolucji przemysłowej, której produktem będzie wartość podnosząca jakość życia społeczeństwa.

6. UŁATWIENIE ZAKŁADANIA LASÓW PRYWATNYCH I DEREGULACJA POZWOLEŃ NA WYCINKĘ DRZEW NA PRYWATNEJ ZIEMI

Trudność w tworzeniu prywatnych lasów w automatyczny sposób przyczynia się do zmniejszenia ich liczby. Jeśli ktoś, sadząc drzewo na swojej posesji, traci możliwość jego wycięcia bez zgody urzędnika, to ze względu na własne bezpieczeństwo nie podejmie tej decyzji i drzewo nie wyrośnie. Drzewa, zwłaszcza w środkowej fazie rozwoju, absorbuje CO₂ i jednocześnie samoistnie wytwarza surowiec – drewno – a więc tworzy wartość. Ułatwienie zakładania własnych plantacji przyczyni się do zmniejszenia poziomu dwutlenku węgla oraz zwiększenia podaży drewna. Oczywiście wartością jest także rozszerzenie wolności człowieka do rozporządzania swoją ziemią.

7. UMOŻLIWIENIE TWORZENIA UPRAW KONOPI INDYJSKIEJ I INNYCH ROŚLIN, KTÓRYCH UPRAWA JEST AKTUALNIE ZDELEGALIZOWANA

Brak możliwości hodowania roślin takich jak konopie indyjskie, wywodzący się z patologicznej walki z narkotykami, przyczynia się do gigantycznych strat społecznych, ekonomicznych i ekologicznych. Ta i inne rośliny tego typu są doskonałym elementem walki z globalnym ociepleniem (poprzez wiązanie Co₂), ale też źródłem wartościowych surowców dla przemysłu spożywczego, farmaceutycznego czy tekstylnego. To źródło wartości, która może przyczynić się do tańszej produkcji środków do zaspokojenia ludzkich potrzeb poprzez ułatwienie dostępu do nich i ograniczenie cierpienia.

8. ZWIĘKSZENIE KAR ZA WYWÓZ ŚMIECI DO PUBLICZNYCH LASÓW, ŚMIECENIE W PARKACH NARODOWYCH I KRAJOBRAZOWYCH

Współdzielone tereny leśne to zasób, który wymaga ochrony. Wywóz śmieci do lasu, jako sposób na oszczędzanie na ich utylizacji, nie dość, że jest chamskim i obrzydliwym procederem, który zmniejsza wartość estetyczną terenu zielonego, to jeszcze stanowi realne

niebezpieczeństwo. Śmiecenie w lasach może powodować zwiększenie ryzyka pożarów, przyczyniać się do śmierci organizmów żywych i powoduje przerzucenie kosztu utylizacji śmieci na społeczeństwo. Nie tolerujemy chamstwa związanego ze śmieceniem i by obniżyć skalę problemu, postulujemy zwiększenie kar za tego typu zachowania.

9. OGRANICZENIE USTAWY ODLEGŁOŚCIOWEJ I UŁATWIENIE ZAKŁADANIA INSTALACJI FOTOWOLTAICZNYCH

Ustawa odległościowa ogranicza możliwość tworzenia elektrowni wiatrowych ze względu na sąsiedztwo linii przesyłowych wysokich napięć, obszarów ekologicznych oraz budynków. Ustawa ta spowalnia rozwój ekologicznych źródeł energii. Chcemy dążyć do ograniczenia restrykcji w tej kwestii. Chcemy też, by od strony formalnej znacznie łatwiej było założyć prywatne instalacje fotowoltaiczne.

10. ZWIĘKSZENIE INTENSYWNOŚCI SADZENIA LASÓW PRZEZ LASY PAŃSTWOWE PO WYCINCIE

Powierzchnia lasów w Polsce stopniowo się zwiększa, ale proces ten może postępować szybciej. Opowiadamy się za zwiększeniem liczby sadzonych drzew proporcjonalnie do wycinki. Chcemy, by powierzchnia lasów w Polsce rosła szybciej.

WYMIAR SPRAWIEDLIWOŚCI

1. UPOWSZECHNIENIE MODELU MEDIACJI PRZEDSĄDOWYCH CELEM ZMNIEJSZENIA KOSZTÓW PROCESOWYCH

W polskim systemie prawnym mediacja stanowi względną nowość. Wprowadzona w 1997 roku, stanowi formę pozasądowego rozwiązywania sporów. Główną cechą mediacji jest brak odgórnego decydowania o sprawie – o rozwiązaniu decydują strony konfliktu poprzez znalezienie złotego środka i ugodowe rozwiązanie sprawy. Takie rozwiązanie przy pomocy mediatora, będącego pomocnikiem w znalezieniu porozumienia,

znacząco wpływa na sprawność systemu sprawiedliwości poprzez zmniejszenie liczby procesów. Postulując upowszechnienie mediacji, nie tylko uwalniamy sądownictwo od spraw mogących zakończyć się polubownie, ale przede wszystkim budujemy i umacniamy dialog społeczny, nawet pomiędzy stronami posiadającymi sprzeczne interesy.

2. ZWIĘKSZENIE KONTROLI SĄDU NAD INWIGILACJĄ OBYWATELI

Aktualnie możliwości służb do inwigilowania obywateli są zbyt szerokie i nie podlegają odpowiedniej kontroli. Chcemy zmienić to poprzez utworzenie jasnych kryteriów, kto i w jakiej sytuacji może być obiektem inwigilacji. Należy wprowadzić konieczność każdorazowego uzyskania zgody sądu na naruszanie prywatności obywateli lub przeszukania ich nieruchomości. Jednocześnie sąd powinien być informowany o jego przebiegu, wynikach oraz formie przechowywania i niszczenia danych. Należy wprowadzić obowiązek informowania osoby, wobec której zastosowano inwigilację po zakończeniu procedury.

3. WSPIERANIE PRAWORZĄDNOŚCI

Jako Alternatywa uważamy, że wymiar sprawiedliwości powinien być, zgodnie z nazwą, sprawiedliwy. Niestety w Polsce sytuacja pozostawia wiele do życzenia i obawy są obecne zarówno wewnątrz, jak i na zewnątrz kraju. Chcemy dążyć do wyklarowania sytuacji i posprzątania po rządach PiSu.

4. PROPAGOWANIE PRACY WIĘŹNIÓW

W Polsce praca więźniów powinna być postrzegana przede wszystkim jako istotna forma resocjalizacji, która pomaga im nabyć niezbędne umiejętności do funkcjonowania w społeczeństwie po odbyciu kary. Dzięki pracy osadzeni mają możliwość budowania poczucia sprawczości oraz rozwijania pozytywnych nawyków, co może stanowić skuteczny element korekcyjny wobec ich osobowości. Praca więźniów sprzyja także ograniczeniu nielegalnych źródeł dochodu i wspiera proces reintegracji społecznej. Warto zaznaczyć, że system powinien promować tę formę aktywności poprzez odpowiednie zachęty, na przykład ograniczając przywileje osobom, które odmawiają podjęcia pracy, jednak z zachowaniem poszanowania wolności osobistej i etycznych standardów. W ten sposób praca staje się nie tylko formą rekompensaty społecznej, ale przede wszystkim efektywnym narzędziem resocjalizacji.

POLITYKA MIĘDZYNARODOWA

1. ZACHODNI PROFIL PAŃSTWA I BUDOWANIE RELACJI ZE „ŚWIATEM ZACHODNIM”

Aktualnie na arenie międzynarodowej dostrzegamy podział świata na zachodnie demokracje, mniej lub bardziej kultywujące idee wolności, poszanowania jednostki i państwa prawa, oraz na wschodnie autorytaryzmy. Zdecydowanie opowiadamy się za zachodnim modelem państwa i z krajami reprezentującymi zachodnie wartości chcemy nawiązywać relacje, współpracę i ciepłe stosunki dyplomatyczne.

2. REALNA POLITYKA W UNII EUROPEJSKIEJ

Obecność Polski w Unii Europejskiej stanowi o jej strategicznym bezpieczeństwie i daje ogromne możliwości rozwojowe dla rynku. Chcemy dążyć do wzmacniania pozycji i wpływu Polski na sojusz w ramach dobrych relacji ze wschodnimi krajami UE oraz do ułatwienia Ukrainie integracji z UE, by stać się centralnym krajem Unii. Niestety UE nie jest pozbawiona wad, z których największą jest regulacjonizm rynku. Podatki i przepisy ograniczające wolny handel nie wpływają korzystnie na warunki gospodarcze. Respektując jedną z podstawowych zasad prawa pacta sunt servanda, Alternatywa oczywiście będzie respektować postanowienia unijne, jednak ze sprzeciwem dla kolejnych utrudnień narzucanych przedsiębiorstwom poprzez negocjacje zamiast bezmyślnej i bezskutecznej negacji połączonej z budowaniem nastrojów antyeuropejskich.

3. POWIĘKSZENIE PRZESTRZENI WOLNEGO HANDLU I WSPÓŁPRACY GOSPODARCZEJ W UE I POZA NIĄ

Handel, będący absolutnie podstawowym procesem gospodarczym, umożliwia funkcjonowanie społeczeństwa od zarania cywilizacji. Rozwijająca się z czasem wymiana handlowa z innymi krajami otworzyła rynki na nowe towary oraz na nowych konsumentów. Dzisiaj warunki takie stanowią solidny gwarant dla rozwoju gospodarczego. Swobodny, wolny

od ceł rynek międzynarodowy umożliwia sprawny przepływ towarów, budując konkurencyjność oraz zwiększając krzywą popytu. Uważamy, że obecność w EOG oraz Strefie Schengen stanowi istotny element stabilnego wzrostu gospodarczego. Jednocześnie uważamy, że ograniczanie regulacji handlu międzynarodowego jest korzystne dla wszystkich krajów wspólnoty europejskiej, w tym oczywiście dla Polski. Alternatywa w pełni popiera inicjatywy uwalniające rynek i wyraża pełną aprobatę dla tego typu działań ułatwiających obroty międzykrajowe oraz zmniejszających obciążenia dla przedsiębiorców i konsumentów w postaci ceł. Aby dążyć do poszerzania sfer wolnego handlu, popieramy umowy takie jak CETA i TTIP, dzięki którym rynek europejski otwiera się na rynek kanadyjski i amerykański, budując lepsze warunki dla rozwoju przedsiębiorstw. Popieramy i rekomendujemy zawieranie większej liczby tego typu umów, by rozwijać nie tylko międzynarodową współpracę gospodarczą, ale również zwiększać wachlarz produktów i usług możliwych do nabycia przez konsumentów. Niestety, ze względu na zawartość legislacyjną UE, a czasami również sprzeciw występujący wewnątrz jednej ze stron zawierających umowę lub niechęć do zawierania kontraktów handlowych z całą wspólnotą europejską, zakres terytoriów wymiany handlowej dla Polski jest ograniczony. Alternatywa stawia na samodzielne zawieranie umów handlowych z krajami spoza UE poszerzające horyzonty gospodarcze naszego kraju.

4. POPRAWA BEZPIECZEŃSTWA STRATEGICZNEGO POD WZGLĘDEM DOSTĘPU DO SUROWCÓW

Surowce strategiczne stanowią materiały niezbędne dla bezpieczeństwa krajowego. Jednocześnie aktualnie nie ma możliwości samodzielnego uzyskania całości potrzebnych zasobów dzięki krajowej produkcji. Ze względu na charakter wspomnianych surowców, nie możemy pozwolić sobie na uzależnienie od jednego ich źródła. Postulujemy znaczną dywersyfikację źródeł surowców, jak również budowanie pozytywnych stosunków z krajami, z których je pozyskujemy. Postulujemy również rozwój krajowych form pozyskiwania surowców strategicznych, na przykład na rynku energetycznym tworzenie elektrowni atomowych i infrastruktury OZE. Obie te strategie stanowią także formę zabezpieczenia przed politycznymi skutkami działań poszczególnych eksporterów surowców. Z jednej strony to ochrona gospodarcza, z drugiej gwarancja elastyczności, na przykład w możliwości objęcia sankcjami jednego z dostawców, jeśli ten stosuje agresywną politykę zagraniczną.

5. WSPIERANIE LIBERALNYCH INICJATYW ZAGRANICZNYCH

Idea opowiadania się za zachodnim modelem świata w połączeniu ze zwykłą przyzwoitością wymagają odpowiedzialności i odwagi, by zajmować klarowną pozycję na arenie międzynarodowej w sprawach spornych i konfliktowych. Polska powinna jasno popierać inicjatywy takie jak wolna Ukraina, wolna Białoruś i wolna Rosja. Podobnie powinniśmy gospodarczo i dyplomatycznie otworzyć się na Tajwan. Stanowczo powinniśmy dostrzegać agresję zewnętrzną i wewnętrzną w innych krajach i sprzeciwiać się jej co najmniej na drodze dyplomatycznej.

6. PRZYJMOWANIE IMIGRANTÓW EKONOMICZNYCH NA PODSTAWIE WIZ PRACOWNICZYCH

Wolny rynek to rynek otwarty dla każdego i na każdego, bez względu na kolor skóry i wyznanie. Pracownicy napływający z krajów pozaeuropejskich stanowią ogniwa wspierające polską gospodarkę i z punktu widzenia Polski jest to zjawisko pozytywne, które nie powinno być ograniczane. Alternatywa nie kategoryzuje ludzi. Gwarantujemy przyjmowanie imigrantów chcących realnie poprawić swoją sytuację, a nie korzystać z pakietów socjalnych, na podstawie specjalnych wiz pracowniczych, otwierając się na przepływ kapitału ludzkiego również spoza strefy Schengen. Jednocześnie imigranci nie powinni uzyskiwać żadnych świadczeń socjalnych.

7. STWORZENIE WSPÓLNEGO PONADPARTYJNEGO POROZUMIENIA POMIĘDZY EURODEPUTOWANYMI Z POLSKI

Podstawowym elementem skutecznej obecności Polski, reprezentowania jej interesów i skutecznych działań dyplomatycznych w UE jest wspólny front i dążenia eurodeputowanych. Zdajemy sobie sprawę z tego, że podziały partyjne i osobiste są naturalnym elementem polityki, jednak na forach instytucji europejskich podzielona reprezentacja Polski jest słabsza niż dążąca do wspólnego celu grupa dzieląca przynajmniej na poziomie ogólnym jednakowe założenia i kierująca się interesem Polski. Chcemy dążyć do stworzenia porozumienia i dialogu pomiędzy eurodeputowanymi różnych stronnictwa w celu skuteczniejszej działalności politycznej i dyplomatycznej w UE.

ORDYNACJA WYBORCZA

1. ZMIANA ILOŚCI OKRĘGÓW WYBORCZYCH

Przy korzystaniu z dowolnej z metod liczenia mandatów jedno jest stałe: im mniej miejsc w okręgu, tym więcej mandatów wędruje do listy z największą liczbą głosów. Mniejsze okręgi sprawiają, że wynik jest nieproporcjonalny. Z tego powodu proponujemy połączenie okręgów – niektóre z nich będą obejmować całe województwa. W wyniku tych zmian liczba okręgów zmniejszy się do 25. Liczba przydzielanych w nich mandatów zwiększy się, przez co ich podział będzie bardziej sprawiedliwy. Ze względu na zmiany w populacji ludzi w okręgach w czasie będą one dostosowywane do rzeczywistej liczby wyborców na ich terytorium.

2. ZMIANA PROGU WYBORCZEGO NA MANDATOWY

Próg wyborczy był mechanizmem wprowadzonym na początku istnienia III Rzeczypospolitej. Ówczesna polityka wymagała, by istniał filtr, który zapobiegłby rozdrobnieniu w Sejmie. Sytuacja polityczna zmieniała się jednak i w momencie, gdy w dyskursie pojawia się sześć lub siedem partii, pięcioprocentowy próg wyborczy jest czymś niedorzecznym. Zamiast tego proponujemy próg pięciu mandatów – jeżeli dana lista zdobędzie pięć mandatów na terenie całego kraju, powinna móc dostać się do Sejmu.

3. ZMIANA ZASAD STARTU W WYBORACH DO SEJMU

Poprzednie punkty sprawiają, że obecne wymagania wobec ugrupowań pragnących zarejestrować listy w całym kraju stają się niepotrzebne. Z tego też powodu liczba wymaganych podpisów do zarejestrowania listy powinna być uzależniona od ilości mandatów w okręgu (500 podpisów na mandat). W takim przypadku ugrupowanie chcące wystawić listę w okręgu z dwunastoma mandatami powinno dostarczyć 6 000 podpisów, w przypadku dwudziestu mandatów – 10 000 podpisów itd. Zmianie ulegnie też wymagana liczba podpisów do listy krajowej. Ugrupowanie chcące zarejestrować listę krajową powinno dostarczyć minimum 2 500 podpisów z połowy okręgów, co zmniejszy wymóg do rejestracji listy.

4. UMOŻLIWIENIE GŁOSUJĄCYM ZA GRANICĄ WYBORU OKRĘGU, DO KTÓREGO TRAFI ICH GŁOS

Do tej pory głosy osób zza granicy wliczały się do okręgu dziewiętnastego, obejmującego jedynie Warszawę. Miało to znikomy wpływ na całokształt wyborów. Polacy głosujący za granicą powinni mieć możliwość wyboru okręgu, do którego trafi ich głos.

5. PODZIAŁ MANDATÓW METODĄ HARE'A-NIEMEYERA

Używana w Polsce od 2001 roku metoda przydzielania mandatów faworyzowała partie, które zdobyły większą liczbę głosów. Z tego powodu proponujemy zmianę na metodę Hare'a-Niemeyera, która jest bardziej proporcjonalna.

6. OGRANICZENIE CISZY WYBORCZEJ DO DNIA ODBYWANIA SIĘ WYBORÓW

Koncept ciszy wyborczej upowszechnił się w Europie w dwudziestolecie międzywojennym. Miała ona zapobiec agitacji na rzecz danych kandydatów, a w ekstremalnych przypadkach – przemocy. Współcześnie, zwłaszcza w dobie mass mediów i Internetu, cisza wyborcza traci swój sens. Dlatego proponujemy ograniczenie jej do dnia samych wyborów.

7. GÓRNY PRÓG KWOTY SUBWENCJI – 15%

Przy wielu głosach na daną listę kwota subwencji może sięgać ponad dwudziestu milionów złotych rocznie. Daje to przewagę większym ugrupowaniom, które często otrzymują kilka razy więcej pieniędzy niż te mniejsze. Sprawiedliwym podziałem byłoby wprowadzenie górnego progu subwencji – dzięki niemu przewaga finansowa najpopularniejszych ugrupowań nie byłaby na tyle duża, by mogły one łatwo dominować krajobraz polityczny. Jednocześnie należy wprowadzić stałą wartość głosu przy naliczaniu subwencji.

8. ZWIĘKSZENIE KONTROLI ANTYKORUPCYJNEJ NAD POLITYKAMI I URZĘDNIKAMI PAŃSTWOWYMI

Zasiadanie w parlamencie to służba Polsce. Ważne jest więc, by czyniły to osoby kompetentne, uczciwe i nieprzekupne. Nie da się niestety sprawdzić cech kandydata, można jednak kontrolować jego stan posiadania. Decyzja o zostaniu politykiem jest dobrowolna i musi być obarczona możliwością kontroli ze względu na swoją specyfikację. Proponujemy zatem, by kandydat po podjęciu się funkcji podlegał przeglądowi stanu posiadania, a następnie miał prawo posiadać jedno, podlegające ścisłej kontroli, konto

bankowe. Należy także ograniczyć dodatkowe dofinansowania polityków wykraczające poza standardowe pensje i diety.

9. PODAWANIE DO PUBLICZNEJ WIADOMOŚCI MAJĄTKÓW NIE TYLKO POSŁÓW, ALE TAKŻE OSÓB, Z KTÓRYMI POZOSTAJĄ ONI WE WSPÓLNOCIE MAJĄTKOWEJ

Oświadczenia majątkowe polityków, choć wydają się przejrzyste, bywają łatwe do zmanipulowania poprzez przenoszenie elementów majątku na małżonków. Postulując zmiany w wynagrodzeniach urzędników państwowych, proponujemy też obowiązek zwiększenia przejrzystości majątkowej tych osób. Wobec tego zobowiązemy osoby zasiadające w polskim parlamencie do podawania większej ilości informacji o majątku swoim oraz gospodarstwa domowego w celu uniknięcia manipulacji.

10. PRZYJĘCIE EMERYTURY RÓWNOZNACZNE ZE ZRZECZENIEM SIĘ BIERNEGO PRAWA WYBORCZEGO

Wielu starszych parlamentarzystów pobiera emeryturę oraz uposażenie poselskie. Parlament nie jest domem seniora, lecz miejscem pracy – i powinien być w ten sposób traktowany. Przyjęcie emerytury równać się będzie zrzeczeniu się biernego prawa wyborczego. Jest to szczególnie ważne w starzejącym się społeczeństwie i będzie prowadzić do odmłodzenia kadry politycznej.

11. OBLIGATORYJNE REFERENDA I OBYWATELSKIE INICJATYWY USTAWODAWCZE

Demokracja nie funkcjonuje, jeśli nie jest sprawowana w sposób bezpośredni. W naszym systemie są przynajmniej pojedyncze elementy demokracji bezpośredniej, w tym referenda i obywatelskie inicjatywy ustawodawcze. Niestety aktualnie zbyt łatwo rządzący mogą zignorować obywateli. W związku z tym proponujemy obligatoryjne referendum na wniosek 100 tys. obywateli przy wymogu 40% frekwencji, by było ono wiążące oraz zakaz odrzucania w pierwszym czytaniu inicjatywy obywatelskiej, która podejmowana powinna być przez Sejm na wniosek 250 tys. obywateli.

MEDIA

1. PRYWATYZACJA MEDIÓW PAŃSTWOWYCH

Zmiany kadrowe w mediach nazywanych publicznymi, w szczególności w telewizji, pokazały, jak potężną machiną propagandową mogą być media państwowe. Mało rzetelne, nieobiektywne i faworyzujące wybrane ugrupowania i urzędników, blokują skuteczne działanie demokracji, wolności słowa i pełnej reprezentacji poglądów. Media uzależnione od państwa finansowo nie mają ekonomicznego interesu w krytykowaniu władzy i dokładnym przekazywaniu informacji do opinii publicznej. Prywatyzacja mediów jest najlepszym sposobem na zapewnienie ich niezależności, stosowanie etykiety dziennikarskiej i umożliwienie przekazywania odbiorcom obiektywnych informacji. Media państwowe powinny zostać ograniczone do pokazywania na jednym kanale telewizyjnym pracy polityków w sposób całkowicie bezstronny i pozbawiony komentarza lub do informacji o strategicznej wadze dla funkcjonowania kraju. Wydatki na to medium powinny być minimalne i umożliwiać jedynie techniczny przekaz obrazu i alarmowych komunikatów.

2. ZNIESIENIE KONCESJI NA NADAWANIE TELEWIZJI I RADIA

Obowiązek uzyskania koncesji na nadawanie radiowe lub telewizyjne daje państwu możliwość kontrolowania dostępu do przestrzeni medialnej. Choć pierwotnie koncesje służyły do zarządzania ograniczonym zasobem częstotliwości, dziś coraz częściej są używane jako narzędzie polityczne, co pokazała sprawa Lex TVN. Uważamy, że każdy obywatel i każda organizacja powinni mieć prawo do nadawania, jeśli są gotowi ponieść tego koszt i przestrzegają prawa. Dostęp do pasma powinien być rozstrzygany w sposób transparentny i techniczny, np. przez przetargi, bez oceny zawartości treści. Treści medialne powinny być rozliczane z prawdziwości i ewentualnych szkód, a nie wstępnie filtrowane przez system koncesyjny. W przypadkach rażącego naruszenia prawa (np. nawoływania do przemocy, szpiegostwa) możliwe powinny być czasowe lub trwałe zakazy działalności medialnej, orzekane przez sądy.

3. ZNIESIENIE PODATKÓW NA PAŃSTWOWE MEDIA, W TYM ABONAMENTU RTV

Funkcjonujący w Polsce abonament RTV jest podatkiem niesprawiedliwym. Posiadacz odbiornika nie musi wcale chcieć odbierać mediów państwowych. Telewizor może służyć do innych celów, a ściąganie przez państwo opłaty jest związane z domniemaną możliwością odbioru mediów państwowych. Najpierw należy wprowadzić możliwość podjęcia decyzji, czy chce się mieć dostęp do tych mediów i w związku z tym opłacać abonament, a następnie, wraz ze zmniejszaniem się objętości mediów państwowych, podatek powinien stopniowo wygasać. Nierówne traktowanie obywateli pod względem tej opłaty także powinno zostać ukrócone. Niedopuszczalne wydaje nam się zwolnienie z podatku niektórych osób, np. ze względu na bezrobotność.

4. GWARANCJA PRYWATNOŚCI I WOLNOŚCI PRZEKAZU W INTERNECIE

Prywatność i wolność wypowiedzi są największymi wartościami Internetu. W związku z wyznawaniem tych wartości, stanowczo sprzeciwiamy się jakimkolwiek formom ograniczania wolności wypowiedzi i łamania prywatności internautów. Sprzeciwiamy się inwigilacji i kontroli państwa nad tym medium. Jednocześnie dopuszczamy wgląd w przypadku umotywowanego podejrzenia popełnienia przestępstwa, jednak ten proces powinien być dokładnie udokumentowany, by nie dopuszczać do nadużyć.

5. REFORMA I ZNACZNE OGRANICZENIE KRRiT

Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji, jako organ państwowy, funkcjonuje z określonymi celami i misją, której nie realizuje w znacznej mierze, a nawet działa w sposób jej przeciwny. Funkcjonowanie tej organizacji jest też niepotrzebnym kosztem, który powinien być stopniowo ograniczany wraz z rolą KRRiT.

SZKOLNICTWO

1. LIKWIDACJA KARTY NAUCZYCIELA

Należy zrównać zawód nauczyciela z innymi zawodami. Należy odebrać nauczycielom specjalne przywileje, jednocześnie uwalniając ich płacę i umożliwiając normalne funkcjonowanie w zgodzie z kodeksem pracy.

2. PRIORYTET UCZNIA W SYSTEMIE EDUKACJI

W polskiej rzeczywistości uczeń wydaje się być najmniej istotnym elementem w systemie edukacji. System edukacji podstawowej i średniej wydaje się spełniać funkcję przechowalni dzieci, by rodzice mogli pracować, kiedy dzieciom przekazuje się określone poglądy oraz informacje w niewielkim stopniu użyteczne w życiu codziennym i zawodowym. Postulowana przez Alternatywę zmiana to odwrócenie tej tendencji w szkołach państwowych wraz z ograniczeniem wpływu państwa na program nauczania w szkołach prywatnych i ułatwieniem rozwoju szkół prywatnych – naturalnie nakierowanych na dobro ucznia. W szkolnictwie państwowym proponujemy natomiast zmniejszenie liczby bezsensownych godzin poświęcanych na naukę oderwanych od aktualnej rzeczywistości treści, których sens z perspektywy ucznia jest znikomy, na rzecz realnie użytecznej wiedzy i umiejętności. Chcemy dążyć do tego, by uczeń w szkole poznawał podstawy prawa, zarządzania pieniędzem, zachowań prozdrowotnych, w tym zdrowych postaw seksualnych i praktycznych umiejętności niezbędnych w dorosłym życiu, takich jak na przykład poszukiwanie pracy, zawieranie umów i wypowiadanie ich. Całość szkolnictwa powinna być oparta o rzetelną i aktualną naukową wiedzę. Szkoła powinna także korzystać z ekonomicznych w dłuższej perspektywie i ekologicznych rozwiązań technicznych, które wymagają jednorazowych inwestycji pozwalających na długofalową oszczędność (np. czytniki zamiast podręczników). Uczeń ponadto powinien być w szkole traktowany w sposób podmiotowy, z poszanowaniem jego podstawowej godności i wolności, i bez przemocy, co w aktualnym polskim systemie edukacji nie jest niestety stanem realnie obowiązującym. Edukacja powinna być indywidualnie dostosowywana do potrzeb i predyspozycji ucznia. Wzorując się na holenderskim podejściu, szkoły będą wspierać rozwój kompetencji praktycznych, społecznych i obywatelskich, a także umożliwiać uczniom udział w kształtowaniu własnej ścieżki edukacyjnej.

3. PÓŁPRYWATNY SYSTEM EDUKACJI I BON OŚWIATOWY

Prawo do edukacji realizowane w formie państwowych szkół i obowiązku nauki do osiemnastego roku życia jest krzywdzące i niewydolne. Z jednej strony rozumiemy, że nie każda rodzina jest w stanie zapewnić z prywatnych zasobów podstawową i konieczną edukację dziecku, z drugiej jednak zmuszanie młodej osoby, by wbrew swojej i rodziców woli marnowała czas na zajęcia w szkole, z których wiedza nie przyda się w indywidualnym życiu tej jednostki, jest marnowaniem czasu i przemocą.

Rozwiązaniem tej sytuacji jest wprowadzenie bonów oświatowych, które można byłoby realizować w szkołach podstawowych lub prywatnych, z czego z czasem część szkół publicznych powinna zostać sprywatyzowana. System bonów oświatowych wzorowany na modelu holenderskim umożliwi rodzicom wybór placówki edukacyjnej. Szkoły – zarówno publiczne, jak i prywatne – będą rywalizować na zasadach rynkowych, przy czym środki publiczne będą przekazywane w formie bonów, co zwiększy transparentność oraz efektywność finansowania. Szkoły, mając w interesie swoje utrzymanie, będą zabiegać o uczniów poprzez wykwalifikowaną kadrę, materiały do nauki, sprzęt, organizację i rodzaj zajęć, aby z ich usług zdecydowało się skorzystać jak najwięcej osób. Bony powinny być dostępne dla osób do ukończenia osiemnastego roku życia, lecz obowiązek nauki powinien obowiązywać do piętnastego roku życia lub do ukończenia szkoły podstawowej.

4. DECENTRALIZACJA I OGRANICZENIE PROGRAMU NAUCZANIA NA RZECZ WIEDZY PRAKTYCZNEJ

Przenosimy część odpowiedzialności za opracowanie programów nauczania na poziom lokalny – szkoły i samorządy. Dzięki temu, program będzie mógł być dostosowany do lokalnych potrzeb oraz realiów społeczno-gospodarczych, łącząc wiedzę teoretyczną z praktycznymi umiejętnościami. Państwo, zwiększając biurokrację życia codziennego, jednocześnie nie przygotowuje młodych osób do zderzenia z jego administracyjną machiną. Wychodząc ze szkoły średniej, nie mamy pojęcia, jak założyć firmę, wypełnić druk PIT, złożyć odwołanie w urzędzie. Wiedza praktyczna musi stanowić większy udział programu względem mało przydatnej wiedzy ogólnej. Jednocześnie zmniejszając presję wobec szkół odnośnie programu nauczania, pozostawiamy większą swobodę na budowanie wolnorynkowego szkolnictwa. Konieczne postawy języka polskiego, matematyki i języka angielskiego powinny być uzupełnione uszczuplonym zasobem innych przedmiotów typu historia, biologia, geografia itd., które w wersji rozszerzonej funkcjonowałyby w ramach wybieranych indywidualnie profili. Uczeń po ukończeniu szkoły podstawowej powinien mieć pełną wiedzę umożliwiającą zdrowe, zgodne z prawem i odpowiedzialne funkcjonowanie w społeczeństwie (podstawy prawa, ekonomii, wiedzy o zdrowiu fizycznym, psychicznym i seksualnym).

5. NIEOPROCENTOWANE KREDYTY STUDENCKIE Z MOŻLIWOŚCIĄ CAŁKOWITEGO LUB CZĘŚCIOWEGO UMORZENIA

Aktualne funkcjonowanie systemu edukacji wyższej umożliwia skorzystanie z bezpłatnej edukacji, a następnie wyjazd za granicę. Inwestycja społeczna, jaką ponosi polski obywatel, nie zwraca się, a beneficjentem staje się społeczeństwo zagraniczne. Aby uniemożliwić taką formę marnotrawstwa pieniędzy z budżetu, należy związać kształcenie państwowe z długiem, który byłby umarzany wraz z osiągnięciami naukowymi, odbywaniem praktyk lub pracy po ukończeniu studiów, od której byłby pobierany procent zarobków do całkowitej spłaty kredytu. Motywacja związana z obniżaniem długu przyczyniłaby się do szybszego podejmowania aktywności praktycznej w zakresie studiowanych przedmiotów, co przekładałoby się na poszerzenie praktycznej wiedzy i ułatwiałoby wejście na rynek pracy po zakończeniu studiów. Postulujemy wprowadzenie nieoprocentowanych kredytów studenckich, które umożliwiałyby finansowanie nauki, utrzymania i bieżących wydatków w przypadku chęci skorzystania z kształcenia prywatnego lub publicznego bez wsparcia rodziny. Jednocześnie uczelnie wyższe publiczne powinny przykładać się do ułatwienia podjęcia działalności zawodowej w trakcie i po zakończeniu studiów.

6. WPROWADZENIE ALTERNATYWNYCH FORM EGZAMINÓW PAŃSTWOWYCH

Aktualna forma egzaminów państwowych jest niesprawiedliwa i pod pozorem tworzenia jednakowych warunków dla wszystkich uczniów promuje określone cechy niezwiązane z realnym stanem wiedzy. Aby umożliwić uczniom prawdziwą szansę na pokazanie stanu swojej wiedzy, należy umożliwić zdawanie egzaminu w alternatywnych formach.

7. UMOŻLIWIENIE NAUKI INTERNETOWEJ

Postulowana przez nas cyfryzacja nie może ominąć szkół, które powinny przygotować uczniów do funkcjonowania w nowoczesnym świecie. Doświadczenie pandemii COVID-19 pokazało, że taka forma prowadzenia zajęć może zostać wprowadzona i w niektórych przypadkach może ułatwić dostęp do edukacji uczniom, którzy z wielu powodów mają trudności z nauczaniem stacjonarnym. Jest to też szansa na rozszerzenie oferty edukacyjnej dla uczniów z całego kraju, którzy mogliby uczęszczać na lekcje z drugiego końca Polski lub nawet z terytorium innego kraju.

8. WPROWADZENIE INTERNETOWEJ PLATFORMY Z E-LEKCJAMI

Jednym z najlepszych dobrodziejstw Internetu jest propagowanie edukacji. Państwo wymagające od uczniów spełniania obowiązku edukacyjnego powinno wziąć na siebie odpowiedzialność za dostarczenie wiedzy zgodnej z wymaganym programem nauczania oraz dodatkowej dla wszystkich obywateli. Za mały ułamek kosztu edukacji jednego przedmiotu dla jednego rocznika uczniów można stworzyć cykl filmów pokrywający całe przedmioty, raz na wiele lat z możliwością aktualizacji danych. To najnowocześniejsza i najtańsza forma upowszechnienia nauki, a możliwość doksztalcania się przez uczniów zarówno w wieku szkolnym jak i dorosłych wyrównuje szanse i stanowi podstawę dla rozwoju całego kraju.

9. ZBLIŻENIE FUNKCJONOWANIA SZKÓŁ ŚREDNICH I PODSTAWOWYCH DO UCZELNI WYŻSZYCH

Należy ograniczyć wpływ Ministerstwa Edukacji na szkoły podstawowe. Szkoły powinny uzyskać większą niezależność na kształt uczelni wyższych. Szkoły średnie nie powinny mieć narzuconej podstawy programowej.

10. WPROWADZENIE STANDARDÓW ANTYMOBBINGOWYCH DLA NAUCZYCIELI Z ODPOWIEDZIALNOŚCIĄ FINANSOWĄ

Nauczyciel to zawód zaufania publicznego. Zajmuje się pracą z osobami młodymi, przez co podatnymi na przemoc, która może wypaczyć ich rozwój i przyczynić się do cierpienia trwającego czasem całe życie. Nauczyciel powinien być odpowiedzialny za swoją rolę i pozycję wobec uczniów, powinien dbać o ich bezpieczeństwo fizyczne i psychiczne w trakcie wykonywania swojej pracy. W przypadku, gdy nauczyciel stanowi źródło przemocy, powinien być zagrożony wysokimi karami finansowymi dodatkowymi wobec zwykłej odpowiedzialności karnej, a standardy zachowania nauczyciela powinny być wyśrubowane powyżej standardów ograniczonych tylko kodeksem karnym.

11. ZWIĘKSZENIE RÓŻNORODNOŚCI SYSTEMÓW OCENIANIA I KWALIFIKACJI DO SZKÓŁ

Należy wprowadzić w szkołach podstawowych możliwość oceniania uczniów w systemie procentowym i opisowym. Aktualnej ocenie opisowej powinna towarzyszyć ocena klasyczna lub procentowa. Przyjęcie do szkoły powinno móc zależeć od szerszej gamy czynników kwalifikujących. Należy wprowadzić możliwość przeprowadzania egzaminów wstępnych na

poziomie liceum i technikum, podobnie na większej ilości uczelni państwowych.

12. USUNIĘCIE RELIGII Z PAŃSTWOWYCH SZKÓŁ

Poza ograniczeniem finansowania grup religijnych i nauczania religii opowiadamy się za całkowitym usunięciem religii z przestrzeni państwowych szkół. Szkoły muszą być w pełni neutralne światopoglądowo.

PRAWO DROGOWE

1. PRAWO JAZDY KATEGORII AM BEZ OBOWIĄZKOWEGO KURSU, ALE Z ZACHOWANIEM PAŃSTWOWEGO EGZAMINU

Pojazdy motorowerowe są pojazdami wyposażonymi w małe silniki oraz posiadają konstrukcję, która umożliwia im osiągi do 45 km/h. Dotychczas do legalnego prowadzenia takiego pojazdu wystarczyła karta motorowerowa, do której niezbędna była znajomość przepisów drogowych oraz podstawowe umiejętności. Polski ustawodawca postanowił jednak, aby uprawnienia na pojazd, którego ten sam ustawodawca nie uważa za pojazd silnikowy, zdobywać dopiero po odbyciu obowiązkowego kursu. Chcemy znieść zbędny obowiązek kursu na pojazd stwarzający minimalne zagrożenie, zachowując egzamin wynikający z konieczności znajomości przepisów prawa drogowego.

2. ZMIANY W KATEGORIACH PRAWA JAZDY I PRZEPISÓW DOTYCZĄCYCH MOTOCYKLI

Aktualnie mamy do czynienia z sytuacją kuriozalną – prawo do prowadzenia motocykla o pojemności do 125 cm³ przysługuje osobom posiadającym przez odpowiedni czas prawo jazdy w kategorii B, a prawo jazdy na wyższe pojemności występuje aż w trzech wariantach: dla praw jazdy w kategorii A1, A2 i A, których możliwość uzyskania zależy od wieku, który w przypadku kategorii A znacząco przekracza pełnoletniość. Sterowanie jednośladem znacząco różni się od kierowania samochodem, w związku z tym samo posiadanie kategorii B nie powinno być tożsame z uznaniem kompetencji do prowadzenia innego typu maszyny. Z drugiej strony rozbięcie kategorii A na pomniejsze kategorie zależne od wieku

wyduje się być sposobem na uzyskanie przychodów dla ośrodków szkolących od młodych pasjonatów jednośladów. Postulujemy, by kategorię A1 pozostawić bez zmian oraz załączyć kategorię A2 i A w jedną, dostępną od osiemnastego roku życia. Chcemy też, by po uzyskaniu prawa jazdy kategorii B osoba mogła uzyskać kategorię A1 bez kursu, a jedynie z egzaminem, który określiłby umiejętności zdającego do kierowania motocyklem. W przypadku trzech lat posiadania kategorii A1 podobne ułatwienie powinno dotyczyć uzyskania kategorii A.

3. MOŻLIWOŚĆ PRZYPISANIA OC DO KIEROWCY

Odpowiedzialność cywilna w przypadku zdarzenia drogowego jest ponoszona przez właściciela polisy danego pojazdu, nawet jeśli to nie on je spowodował. Powoduje to sytuacje niesprawiedliwe, gdzie do odpowiedzialności finansowej za incydenty wiążące się ze stratami może zostać pociągnięty nie sprawca zdarzenia, tylko posiadacz polisy, dlatego postulujemy przypisywania ubezpieczenia OC do kierowcy, a nie do pojazdu. Ze względu na chęć pozostawienia możliwości wyboru posiadaczowi polisy, ten powinien móc przypisać ją również do pojazdu na aktualnych zasadach.

4. MOŻLIWOŚĆ WYKUPIENIA POLISY OC NA OKRES KRÓTSZY NIŻ ROK

Krótkoterminowe OC przysługuje obecnie wąskiej grupie pojazdów. Jest to również forma ubezpieczenia, z której skorzystać można wyłącznie raz, wymuszając późniejsze wykupienie polisy na okres minimum 12 miesięcy. Odgórne decydowanie w przepisach prawa, na jaki okres jednostka może zawrzeć umowę, stanowi poważne naruszenie swobody zawierania umów oraz wolności jednostki. Działając na wolnym rynku i oferując różnorakie produkty, firmy ubezpieczeniowe najlepiej zweryfikują, jakich ubezpieczeń oczekują konsumenci.

5. PODNIESIENIE LIMITÓW PRĘDKOŚCI W OBSZARZE ZABUDOWANYM DO 60 KM/H POMIĘDZY GODZINĄ 23 A 6 ORAZ NA NIEKTÓRYCH AUTOSTRADACH TRZYPASMOWYCH DO 160 KM/H

Nie ma praktycznie żadnej dziedziny codziennego życia ani gałęzi gospodarki, którą ominąłby postęp techniczny. Współczesne samochody, coraz bardziej nowoczesne, z innowacyjnymi systemami bezpieczeństwa,

umożliwiają stopniowe zwiększanie limitów prędkości na polskich drogach, nie tylko na trasach szybkiego ruchu, ale również w miastach, zwiększając dynamikę jazdy i zmniejszając korki. Niestety zdajemy sobie sprawę z tego, że jest też wiele starszych samochodów, które są aktywnie wykorzystywane w ruchu drogowym. W związku z tym proponujemy, by chociaż w godzinach nocnych dopuszczalna prędkość wynosiła 60 km/h, a na niektórych autostradach trzypasmowych – 160 km/h.

6. MOŻLIWOŚĆ WYREJESTROWANIA POJAZDU W PRZYPADKACH INNYCH NIŻ AKTUALNIE OBOWIĄZUJĄCE

Obowiązek rejestracji pojazdu nakłada na posiadacza konieczność uiszczania opłat za ubezpieczenie, nawet w przypadkach, gdy samochód nie jest w żadnej mierze eksploatowany. Jeśli ktoś chce pojazd wyrejestrować, może to zrobić tylko w konkretnych przypadkach takich jak wywóz za granicę, kradzież pojazdu czy kasacja. Uważamy, że każdy powinien mieć prawo do posiadania nieużytkowanego pojazdu bez konieczności rejestrowania go i opłacania ubezpieczenia.

INFRASTRUKTURA

1. OPŁATY ZA DOSTĘP DO INFRASTRUKTURY

Obecny system jest niejednorodny oraz zdecydowanie faworyzuje osoby korzystające z samochodów osobowych. Koszty związane z rozbudową infrastruktury wobec rosnącego ruchu drogowego przerzucane są na przedsiębiorstwa transportowe oraz osoby korzystające z transportu publicznego. Istotnie zwiększymy opłatę paliwową do wszystkich paliw wykorzystywanych celem zasilania pojazdów. Posiadaczy samochodów elektrycznych obejmie specjalnym systemem winiet elektronicznych przypisanych do pojazdu. Opłata paliwowa w całości zastąpi istniejące dziś elektroniczne systemy poboru opłat oraz bramki na autostradach. Celem zwiększenia atrakcyjności transportu publicznego, licencjonowani przewoźnicy autobusowi będą mogli ubiegać się o zwrot opłaty paliwowej.

2. FINANSOWANIE INFRASTRUKTURY TRANSPORTOWEJ

Finansowanie infrastruktury transportowej opiera się głównie na środkach budżetowych oraz funduszach unijnych, które są niestabilne i ograniczone

w czasie. W efekcie wiele projektów modernizacyjnych i inwestycyjnych jest opóźnionych lub wstrzymanych z powodu braku środków. Problemem jest także duża zależność od funduszy europejskich, które mogą być trudniej dostępne w kolejnych perspektywach finansowych. Zachęćmy sektor prywatny do udziału w projektach kolejowych poprzez partnerstwa publiczno-prywatne (PPP), szczególnie w przypadku budowy obiektów związanych z obsługą pasażerów (np. dworców) oraz wprowadzenia nowych technologii (np. cyfrowych systemów zarządzania ruchem).

3. SIEĆ DRÓG EKSPRESOWYCH ORAZ AUTOSTRAD

Postulujemy skoncentrowanie się na zakończeniu budowy kluczowych odcinków dróg ekspresowych i autostrad, które wciąż pozostają w budowie lub w fazie planowania. Dotyczy to zwłaszcza brakujących połączeń międzynarodowych oraz tzw. „białych plam” w sieci dróg krajowych, które utrudniają rozwój gospodarczy regionów i zwiększają czas podróży. Naszym celem jest zapewnienie pełnej spójności sieci transportowej w Polsce. Budowa obwodnic zmniejszy zatory komunikacyjne, poprawi jakość powietrza w miastach i zwiększy bezpieczeństwo.

4. KOLEJE DUŻYCH PRĘDKOŚCI

Postulujemy przyspieszenie prac nad budową sieci kolei dużych prędkości, która umożliwi szybkie, wygodne i konkurencyjne podróże na głównych trasach międzyregionalnych. Inwestycje te poprawią połączenia między regionami, zmniejszając czas podróży i zwiększając atrakcyjność transportu publicznego w porównaniu do podróży samochodem czy samolotem. Sieć KDP nie tylko skomunikuje największe miasta Polski, ale także połączy Polskę z europejskimi korytarzami transportowymi, wspierając rozwój gospodarczy i turystykę.

5. KORYTARZE TRANSPORTOWE DLA POCIĄGÓW TOWAROWYCH

Priorytetem jest rozwój wydzielonych korytarzy kolejowych przeznaczonych dla transportu towarowego, co zmniejszy przeciążenie istniejących linii pasażerskich i poprawi efektywność przewozów. Dzięki takim korytarzom możliwe będzie zwiększenie przepustowości dla transportu towarowego, skrócenie czasów dostaw oraz zmniejszenie kosztów logistyki, co wzmocni konkurencyjność polskiej gospodarki.

Dodatkowo odciążenie dróg od ciężarówek przełoży się na zmniejszenie emisji CO₂ oraz poprawę bezpieczeństwa na drogach.

6. INTEGRALNA SIĘĆ KOLEJOWA ZAMIAST CPK

Sprzeciwiamy się budowie Centralnego Portu Komunikacyjnego, który jest kosztownym projektem o wątpliwej zasadności ekonomicznej. Zamiast tego proponujemy rozwój zintegrowanej sieci kolejowej obejmującej wszystkie regiony Polski. Naszym celem jest stworzenie systemu, który połączy mniejsze miejscowości z głównymi ośrodkami gospodarczymi i aglomeracjami. Zamiast inwestować w scentralizowany megaprojekt, lepiej skupić się na poprawie dostępności transportu kolejowego dla całej Polski, co przyniesie bardziej równomierne korzyści społeczne i gospodarcze.

7. STONOWANIE POLITYKI PRZYSTANKOWEJ W TRANSPORCIE KOLEJOWYM

Obecna polityka tworzenia licznych przystanków na trasach dalekobieżnych spowalnia podróże i zmniejsza konkurencyjność kolei w stosunku do innych środków transportu. Proponujemy ograniczenie liczby przystanków na głównych trasach, co pozwoli na skrócenie czasu przejazdu. Jednocześnie wesprzemy rozwój infrastruktury kolei aglomeracyjnych, które obsłużą ruch lokalny w sposób lepiej dostosowany do potrzeb mieszkańców mniejszych miejscowości. Dzięki ich rozwojowi możliwe będzie odciążenie głównych linii dalekobieżnych, poprawa regularności kursowania pociągów oraz wzrost jakości transportu miejskiego i podmiejskiego.

TRANSPORT

1. KOMERCJALIZACJA TRANSPORTU PUBLICZNEGO

Wierzimy, że prywatne firmy mogą efektywniej zarządzać transportem publicznym, oferując lepszą jakość usług oraz większą elastyczność. W ciągu ostatnich 10 lat koszt usług transportu publicznego wzrósł o kilkaset procent. Ma to związek ze zwiększeniem udziału przedsiębiorstw publicznych na rynku, absorpcją środków zewnętrznych oraz drenażem środków publicznych przez samorządy terytorialne w duchu kapitalizmu

inkluzywnego. Zwiększenie atrakcyjności transportu publicznego musi się wiązać ze znaczącym obniżeniem kosztów. Należy tego dokonać w oparciu o kapitał prywatny oraz ograniczenia działalności dumpingowej przez jednostki samorządu terytorialnego. Wprowadzimy całkowity zakaz organizacji bezbiletowej oraz częściowo płatnej komunikacji, która nie pokrywa co najmniej 50% kosztów związanych z realizacją przewozów. Jawny dumping samorządów terytorialnych uderza w prywatnych przewoźników oraz ogranicza ich wpływy. Ograniczymy możliwość powoływania spółek transportowych przez jednostki samorządu terytorialnego. Samorządy powinny pełnić rolę koordynatorów transportu publicznego, a nie przewoźników.

2. ZWIĘKSZENIE DOSTĘPU DO ŚRODKÓW ZEWNĘTRZNYCH

Dotychczasowa polityka państwa w zakresie transportu publicznego skupia się na bezcelowym subsydiowaniu podmiotów publicznych, których działalność opiera się przede wszystkim na drenowaniu pieniędzy podatników oraz oferowaniu zatrważającej jakości usług. Jednocześnie ogranicza się dostęp do środków zewnętrznych podmiotom prywatnym, które chciałyby uruchamiać przewozy na własne ryzyko. Podmioty rynku transportu publicznego będą mogły ubiegać się o środki zewnętrzne na takich samych zasadach niezależnie od formy realizowanych przewozów. Pasażerscy przewoźnicy autobusowi oraz kolejowi uzyskają dostęp do atrakcyjnych form wsparcia finansowego.

3. TRANSPARENTNY DOSTĘP DO PRZYSTANKÓW KOMUNIKACYJNYCH

Jednostki samorządu terytorialnego coraz częściej decydują się na bezprawne ograniczanie dostępu do przystanków komunikacyjnych dla podmiotów realizujących usługi komercyjne. Poprzez limitowanie dostępu do przystanków, samorządy faworyzują podmioty publiczne lub otrzymujące subsydia, celem eliminacji konkurencji. Praktyki te naruszają obowiązujące prawo w zakresie wolnej konkurencji, ale również wpływają negatywnie na powstawanie wykluczenia transportowego. Odbierzemy samorządom prawo do odmowy dostępu do przystanków. Opłaty oraz zasady dostępu do przystanków zostaną ujednolicone.

4. ZINTEGROWANY SYSTEM REJESTRACJI LINII KOMUNIKACYJNYCH

Obecnie w Polsce system rejestracji linii komunikacyjnych jest rozproszony, co powoduje problemy z transparentnością i koordynacją pomiędzy przewoźnikami, jednostkami samorządu terytorialnego oraz użytkownikami transportu. Brak jednolitej bazy danych sprawia, że pasażerowie mają trudności w uzyskaniu pełnej informacji o dostępnych połączeniach. Wdrożymy jednolity, zintegrowany system rejestracji, który obejmie wszystkie przewozy pasażerskie – realizowane w ramach usług publicznego transportu zbiorowego (PSO) oraz na zasadach komercyjnych. Przewoźnicy będą zobowiązani do zgłaszania wszystkich tras, rozkładów jazdy oraz danych operacyjnych do systemu, a informacje te zostaną upublicznione w sposób dostępny dla obywateli, samorządów i innych zainteresowanych podmiotów.

5. UPROSZCZENIE SYSTEMU ULG USTAWOWYCH

System ulg ustawowych w transporcie publicznym w Polsce jest skomplikowany i obarczony licznymi problemami, takimi jak różnorodność zasad ich przyznawania, rozliczania i rekompensowania przewoźnikom. Wiele podmiotów, szczególnie mniejszych przewoźników prywatnych, napotyka trudności w obsłudze ulg z powodu biurokratycznych barier oraz zróżnicowanych mechanizmów rozliczeń. Wprowadzimy uproszczony, jednolity system ulg ustawowych w transporcie publicznym, który będzie jednakowy dla wszystkich przewoźników, niezależnie od ich formy własności czy rodzaju działalności. Prostota i przewidywalność ulg zachęci większą liczbę pasażerów do korzystania z transportu publicznego, co przyczyni się do zmniejszenia wykluczenia komunikacyjnego.

6. PROMOWANIE ALTERNATYW DLA TRANSPORTU INDYWIDUALNEGO

Samochody elektryczne, choć mniej emisyjne, nie rozwiązują fundamentalnych problemów związanych z transportem indywidualnym. Kongestia, degradacja infrastruktury, zajmowanie przestrzeni w miastach oraz zasobochłonność infrastruktury drogowej pozostają tak samo dotkliwe, niezależnie od napędu pojazdów. Nasza polityka koncentruje się na promowaniu rozwiązań, które przyczynią się do zmniejszenia emisji zanieczyszczeń w sposób bardziej kompleksowy niż sama elektryfikacja transportu. Koszty związane z eksploatacją samochodów nie powinny być przerzucane na wszystkich obywateli. Proponujemy wprowadzenie powszechnych stref płatnego parkowania.

7. ZWROT AKCYZY DLA PRZEWOŹNIKA OSÓB

W Polsce istnieje możliwość zwrotu akcyzy za paliwo jedynie dla rolnictwa. Transport osób to równie istotna gałąź. Zwrot akcyzy spowoduje spadek cen biletów, co w prosty sposób zmniejszy wykluczenie komunikacyjne w mniejszych miejscowościach. Akcyza za paliwo powinna służyć do budowy i utrzymania infrastruktury drogowej.

8. ZNIESIENIE BARIER FISKALNYCH DLA ENTUZJASTÓW CARAVANINGU

Państwo powinno rozważyć zniesienie lub złagodzenie obowiązku zapłaty akcyzy od pojazdów przerabianych na kampery, szczególnie w przypadku indywidualnych użytkowników dokonujących takich modyfikacji na własny użytek. Obecne przepisy, obowiązujące od 1 lipca 2021 roku, nakładają obowiązek zapłaty akcyzy w wysokości 3,1% lub 18,6% wartości pojazdu, w zależności od pojemności silnika, na osoby dokonujące zmian konstrukcyjnych pojazdów ciężarowych na osobowe, w tym kampery. Dla wielu entuzjastów caravaningu, którzy samodzielnie adaptują pojazdy na cele rekreacyjne, oznacza to znaczne obciążenie finansowe, często przewyższające koszty samej przebudowy. Wprowadzenie bardziej elastycznych regulacji, uwzględniających skalę i cel przeróbek, mogłoby wspierać rozwój turystyki caravaningowej oraz promować aktywny wypoczynek, jednocześnie zachowując odpowiednie mechanizmy kontroli i bezpieczeństwa.

9. PRAWO JAZDY B+ JAKO NOWY STANDARD DLA KIEROWCÓW TAKSÓWEK

Obowiązujący system koncesji dla kierowców taksówek generuje szereg barier administracyjnych, które utrudniają dostęp do zawodu. Zamiast wymogu uzyskiwania osobnej licencji taxi, proponuje się wprowadzenie nowej formy uprawnień – prawa jazdy kategorii B+. Taki dokument byłby dostępny dla osób powyżej 21. roku życia, posiadających prawo jazdy kategorii B od co najmniej roku. Wymagałby on ukończenia specjalistycznego szkolenia z zakresu zaawansowanych technik jazdy oraz zasad bezpiecznego i profesjonalnego przewozu osób. Konieczne byłoby również przejście badań lekarskich i psychologicznych, a także

przedstawienie zaświadczenia o niekaralności. Takie rozwiązanie uprościłoby procedurę wejścia do zawodu, jednocześnie gwarantując odpowiednie przygotowanie kierowców i bezpieczeństwo pasażerów.